

17/HR

WP260 rev.01

Radna skupina iz članka 29.

Smjernice o transparentnosti na temelju Uredbe 2016/679

Donesene 29. studenoga 2017.

Kako su zadnje revidirane i donesene 11. travnja 2018.

RADNA SKUPINA ZA ZAŠTITU POJEDINACA U VEZI S

OBRADOM OSOBNIH PODATAKA

osnovana Direktivom 95/46/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 24. listopada 1995.,

uzimajući u obzir članke 29. i 30. te Direktive,

uzimajući u obzir svoj poslovnik,

DONIJELA JE OVE SMJERNICE:

Radna skupina osnovana je na temelju članka 29. Direktive 95/46/EZ. Ona je neovisno europsko savjetodavno tijelo za zaštitu podataka i privatnost. Njezine su zadaće opisane u članku 30. Direktive 95/46/EZ i članku 15. Direktive 2002/58/EZ.

Tajništvo osigurava Uprava C (Temeljna prava i građanstvo Unije) Europske komisije, Glavna uprava za pravosuđe, B-1049 Bruxelles, Belgija, ured br. MO-59 02/013.

Internetske stranice: http://ec.europa.eu/newsroom/article29/news.cfm?item_type=1358&tpa_id=6936

Sadržaj

Uvod	4
Značenje transparentnosti.....	6
Elementi transparentnosti na temelju Opće uredbe o zaštiti podataka	6
„Sažete, transparentne, razumljive i lako dostupne”	7
„Jasan i jednostavan jezik”	8
Pružanje informacija djeci i ostalim osjetljivim osobama	10
„U pisanom obliku ili drugim sredstvima”	11
„... informacije se mogu pružiti usmenim putem”	13
„Bez naknade”	14
Informacije koje se trebaju pružiti ispitaniku – članci 13. i 14.	14
Sadržaj	14
„Odgovarajuće mjere”	14
Određivanje vremena za pružanje informacija	15
Promjene informacija iz članka 13. i članka 14.	17
Određivanje vremena za obavješćivanje o promjenama informacija iz članka 13. i članka 14.	18
Modaliteti – format pružanja informacija	19
Slojevit pristup u digitalnom okruženju i slojevite izjave/obavijesti o privatnosti	19
Slojeviti pristup u nedigitalnom okruženju	20
„Push” i „pull” obavijesti.....	21
Ostali oblici „odgovarajućih mjera”	22
Informacije o izradi profila i automatiziranom donošenju odluka	22
Ostala pitanja – rizici, pravila i zaštitne mjere	23
Informacije koje se odnose na daljnju obradu	24
Alati za vizualizaciju.....	25
Ikone.....	26
Mehanizmi certificiranja, pečati i oznake.....	27
Ostvarivanje prava ispitanika	27
Iznimke od obveze pružanja informacija	28
Iznimke iz članka 13.	28
Iznimke iz članka 14.	29

<i>Pružanje informacija je nemoguće, nerazmjerni naponi i ozbiljno ugrožavanje ostvarivanja ciljeva...</i>	29
<i>„Pružanje je nemoguće”</i>	30
<i>Nemogućnost pružanja izvora podataka</i>	30
<i>„Nerazmjeran napor”</i>	31
<i>Ozbiljno ugrožavanje ostvarivanja ciljeva</i>	32
<i>Dobivanje ili otkrivanje podataka izrijeком je propisano pravom</i>	33
<i>Povjerljivost na temelju obveze čuvanja tajne</i>	34
Ograničenja prava ispitanika	35
Transparentnost i povrede podataka	35
Prilog	37

Uvod

1. U ovim Smjernicama Radna skupina iz članka 29. daje praktične smjernice o novoj obvezi transparentnosti koja se odnosi na obradu osobnih podataka na temelju Opće uredbe o zaštiti podataka¹ i pruža pomoć u tumačenju te obveze. Transparentnost je sveobuhvatna obveza na temelju Opće uredbe o zaštiti podataka i primjenjuje se u trima središnjim područjima: 1. pružanju informacija ispitanicima koje su povezane s poštenom obradom; 2. načinu na koji voditelji obrade podataka komuniciraju s ispitanicima u vezi s njihovim pravima na temelju Opće uredbe o zaštiti podataka i 3. načinu na koji voditelji obrade podataka ispitanicima olakšavaju ostvarivanje njihovih prava². Ove Smjernice primjenjuju se i na tumačenje načela transparentnosti ako je na temelju Direktive (EU) 2016/680³ obavezno poštovanje tog načela pri obradi podataka⁴. Ove su Smjernice, kao i sve ostale smjernice Radne skupine iz članka 29., namijenjene voditeljima obrade kao opće primjenjive i relevantne smjernice neovisne o sektorskim, industrijskim ili regulatornim specifikacijama koje se odnose na svakog voditelja obrade. Stoga u ovim Smjernicama nije moguće baviti se nijansama i brojnim varijablama koje se mogu pojaviti u kontekstu obveza transparentnosti u određenom sektoru, industriji ili reguliranom području. Međutim, ove Smjernice namijenjene su tome da voditeljima obrade omoguće dubinsko razumijevanje tumačenja Radne skupine iz članka 29. o tome što obveze transparentnosti u praksi znače. S pomoću Smjernica Radna skupina iz članka 29. ukazuje na pristup koji bi voditelji obrade trebali primjenjivati kako bi postupali transparentno i kako bi njihove mjere za transparentnost bile poštene i odgovorne.
2. Transparentnost je značajka koja je odavno uspostavljena u pravu EU-a⁵. Ona se odnosi na izgradnju povjerenja u postupke koji utječu na građane jer im se omogućuje da te postupke

¹ Uredba (EU) 2016/679 Europskog parlamenta i Vijeća od 27. travnja 2016. o zaštiti pojedinaca u vezi s obradom osobnih podataka i o slobodnom kretanju takvih podataka te o stavljanju izvan snage Direktive 95/46/EZ.

² Ovim se Smjernicama utvrđuju opća načela koja se odnose na ostvarivanje prava ispitanika i u njima se ne razmatraju posebni modaliteti pojedinačnih prava ispitanika na temelju Opće uredbe o zaštiti podataka.

³ Direktiva (EU) 2016/680 Europskog parlamenta i Vijeća od 27. travnja 2016. o zaštiti pojedinaca u vezi s obradom osobnih podataka od strane nadležnih tijela u svrhe sprečavanja, istrage, otkrivanja ili progona kaznenih djela ili izvršavanja kaznenih sankcija i o slobodnom kretanju takvih podataka te o stavljanju izvan snage Okvirne odluke Vijeća 2008/977/PUP.

⁴ Iako transparentnost nije jedno od načela koja se odnose na obradu osobnih podataka, a koja su utvrđena u članku 4. Direktive (EU) 2016/680, u uvodnoj izjavi 26. te direktive navodi se da svaka obrada osobnih podataka mora biti „zakonita, poštena i transparentna” u odnosu na pojedince na koje se odnosi.

⁵ U članku 1. UFEU-a upućuje se na odluke koje se donose „na što otvoreniji način i na razini što je moguće bližoj građanima”. U članku 11. stavku 2. navodi se da „institucije održavaju otvoren, transparentan i redovit dijalog s predstavničkim udruženjima i civilnim društvom”, a u članku 15. UFEU-a upućuje se, među ostalim, na to da građani Unije imaju pravo pristupa

razumiju, a prema potrebi i osporavaju. Ona je i izraz načela poštenosti koje se odnosi na obradu osobnih podataka, a koje je utvrđeno u članku 8. Povelje Europske unije o temeljnim pravima. Na temelju Opće uredbe o zaštiti podataka (članak 5. stavak 1. točka (a)⁶), osim zahtjeva da se podaci obrađuju zakonito i pošteno, transparentnost je sada uključena kao temeljni aspekt tih načela⁷. Transparentnost je suštinski povezana s poštenošću i novim načelom odgovornosti na temelju Opće uredbe o zaštiti podataka. Iz članka 5. stavka 2. proizlazi i da voditelj obrade uvijek mora biti u mogućnosti dokazati da je obrada osobnih podataka transparentna za ispitanika⁸. U vezi s time, načelo odgovornosti zahtijeva transparentnost u postupcima obrade kako bi voditelji obrade podataka mogli dokazati da poštuju svoje obveze iz Opće uredbe o zaštiti podataka⁹.

3. U skladu s uvodnom izjavom 171. Opće uredbe o zaštiti podataka, ako je obrada već bila u tijeku prije 25. svibnja 2018., voditelj obrade podataka trebao bi osigurati da je ta obrada na datum 25. svibnja 2018. usklađena s obvezama transparentnosti (i svim ostalim obvezama) iz Opće uredbe o zaštiti podataka. To znači da bi voditelji obrade podataka prije 25. svibnja 2018. trebali ponovo razmotriti sve informacije koje se ispitanicima pružaju s obzirom na obradu njihovih osobnih podataka (primjerice, u izjavama/obavijestima o privatnosti itd.) kako bi osigurali poštovanje zahtjeva koji se odnose na transparentnost, a koji se razmatraju u ovim Smjernicama. Ako se te informacije mijenjaju ili im se dodaju nove informacije, voditelji obrade trebali bi ispitanicima pojasniti da su te promjene provedene radi usklađivanja s Općom uredbom o zaštiti podataka. Radna skupina iz članka 29. preporučuje da se ispitanike aktivno upozori na te promjene ili dodavanja, pri čemu bi voditelji obrade u najmanjoj mjeri trebali te informacije učiniti javno dostupnima (npr. na svojim internetskim stranicama). Međutim, ako su te promjene (ili dodavanja) materijalne ili bitne, tada bi ispitanike na te promjene trebalo aktivno upozoriti, u skladu s točkama od 29. do 32. u nastavku.
4. Transparentnost, ako je se voditelji obrade podataka pridržavaju, ispitanicima omogućuje da voditelje i izvršitelje obrade podataka smatraju odgovornima i da ostvaruju kontrolu nad vlastitim osobnim podacima, primjerice, davanjem ili povlačenjem informirane privole ili ostvarivanjem svojih prava kao ispitanika¹⁰. Koncept transparentnosti iz Opće uredbe o

dokumentima institucija, tijela, ureda i agencija Unije i na obvezu tih institucija, tijela, ureda i agencija Unije da osiguraju transparentnost svojih postupanja.

⁶ „Osobni podaci moraju biti zakonito, pošteno i transparentno obrađivani s obzirom na ispitanika.”

⁷ U Direktivi 95/46/EZ transparentnost se spominje samo u uvodnoj izjavi 38., odnosno zahtijeva se da obrada podataka bude pravedna, no u odgovarajućem članku 6. stavku 1. točki (a) nema izričitog upućivanja

⁸ U članku 5. stavku 2. Opće uredbe o zaštiti podataka voditelja obrade podataka obvezuje se na dokazivanje transparentnosti (zajedno s pet ostalih načela utvrđenih u članku 5. stavku 1. koja se odnose na obradu podataka) na temelju načela odgovornosti.

⁹ U članku 24. stavku 1. utvrđena je obveza voditelja obrade podataka da provode tehničke i organizacijske mjere kako bi osigurali i mogli dokazati da se obrada provodi u skladu s Općom uredbom o zaštiti podataka.

¹⁰ Vidjeti, primjerice, mišljenje nezavisnog odvjetnika Cruza Vilalona (od 9. srpnja 2015.) u predmetu Bara (predmet C-201/14) u točki 74.: „zahtjev za obavještanje osoba na koje se odnosi obrada njihovih osobnih podataka, a koji jamči transparentnost svake obrade, još [je] važniji jer se njime uvjetuje ostvarivanje prava zainteresiranih osoba na pristup obrađenim podacima, kako je propisano člankom 12. Direktive 95/46, i njihovo pravo prigovora obradi navedenih podataka, kako je definirano u članku 14. iste direktive”.

zaštiti podataka nije legalističke prirode, nego je usmjeren na korisnike, a ostvaruje se s pomoću konkretnih praktičnih zahtjeva koji se odnose na voditelje i izvršitelje obrade podataka i koji su utvrđeni u nizu članaka te uredbe. Ti praktični zahtjevi (za informacije) izloženi su u člancima od 12. do 14. Opće uredbe o zaštiti podataka. Međutim, kvaliteta, dostupnost i razumljivost informacija podjednako su važne kao i stvarni sadržaj informacija o transparentnosti, koje se moraju pružati ispitanicima.

5. Zahtjevi transparentnosti iz Opće uredbe o zaštiti podataka primjenjuju se neovisno o pravnoj osnovi za obradu i tijekom cijelog trajanja obrade. To je jasno iz članka 12. u kojem se utvrđuje da se transparentnost primjenjuje u sljedećim fazama ciklusa obrade podataka:
- prije ili na početku ciklusa obrade podataka, tj. u trenutku prikupljanja osobnih podataka od ispitanika ili osobnih podataka dobivenih na drugi način
 - tijekom cijelog razdoblja obrade, tj. tijekom komunikacije s ispitanicima o njihovim pravima i
 - u određenim trenucima tijekom trajanja obrade, primjerice, kada dođe do povrede podataka ili u slučaju materijalnih promjena u obradi.

Značenje transparentnosti

6. Transparentnost nije definirana u Općoj uredbi o zaštiti podataka. Uvodna izjava 39. Opće uredbe o zaštiti podataka informativna je u pogledu značenja i učinka načela transparentnosti u kontekstu obrade podataka:

„Za pojedince bi trebalo biti transparentno kako se osobni podaci koji se odnose na njih prikupljaju, upotrebljavaju, daju na uvid ili na drugi način obrađuju, kao i do koje se mjere ti osobni podaci obrađuju ili će se obrađivati. Načelom transparentnosti traži se da svaka informacija i komunikacija u vezi s obradom tih osobnih podataka bude lako dostupna i razumljiva te da se upotrebljava jasan i jednostavan jezik. To se načelo osobito odnosi na informacije ispitaniku o identitetu voditelja obrade i svrhama obrade te daljnje informacije radi osiguravanja poštenosti i transparentnosti obrade s obzirom na pojedince o kojima je riječ i njihovo pravo da dobiju potvrdu i na obavijest o osobnim podacima koji se obrađuju, a koji se odnose na njih...”

Elementi transparentnosti na temelju Opće uredbe o zaštiti podataka

7. Ključni članci iz Opće uredbe o zaštiti podataka koji se odnose na transparentnost, kako se odnose na prava ispitanika, nalaze se u poglavlju III. (Prava ispitanika). U članku 12. utvrđena su opća pravila koja se primjenjuju na: pružanje informacija ispitanicima (iz članaka od 13. do 14.), obavješćivanja ispitanika o ostvarivanju njihovih prava (iz članaka od 15. do 22.) i obavješćivanja povezana s povredom podataka (članak 34.). Posebno se u članku 12. zahtijeva da predmetne informacije ili obavijesti moraju biti u skladu sa sljedećim pravilima:
- moraju biti sažete, transparentne, razumljive i lako dostupne (članak 12. stavak 1.)

- jezik koji se upotrebljava mora biti jasan i jednostavan (članak 12. stavak 1.)
- zahtjev u pogledu upotrebe jasnog i jednostavnog jezika posebno je važan kada se informacije pružaju djeci (članak 12. stavak 1.)
- one se moraju pružati u pisanom obliku „ili drugim sredstvima, među ostalim, ako je prikladno, elektroničkim putem“ (članak 12. stavak 1.)
- ako to zatraži ispitanik, informacije se mogu pružati usmeno (članak 12. stavak 1.) i
- one se općenito moraju pružati bez naknade (članak 12. stavak 5.).

„Sažete, transparentne, razumljive i lako dostupne“

8. Zahtjev da se pružanje informacija ispitanicima, i komuniciranje s njima, mora provoditi na „sažet i transparentan“ način znači da bi voditelji obrade podataka te informacije/obavijesti trebali prikazati učinkovito i sažeto kako bi se izbjeglo umaranje zbog prekomjernih informacija. Te informacije trebale bi se jasno razlikovati od ostalih informacija koje nisu povezane s privatnošću kao što su ugovorne odredbe ili opći uvjeti korištenja. U internetskom kontekstu, upotrebom slojevitih izjava/obavijesti o privatnosti omogućit će se ispitaniku da pristupi određenom odjeljku izjave/obavijesti o privatnosti kojemu želi odmah pristupiti, a da pritom ne mora prelistavati velike količine teksta u potrazi za određenim pitanjima.
9. Zahtjev za „razumljivost“ informacija znači da bi one trebale biti razumljive prosječnom pripadniku određene ciljne skupine. Razumljivost informacije usko je povezana sa zahtjevom o upotrebi jasnog i jednostavnog jezika. Odgovoran voditelj obrade podataka znat će o kakvim se osobama prikupljaju informacije te može iskoristiti to znanje kako bi utvrdio što će te osobe vjerojatno razumjeti. Primjerice, voditelj obrade koji prikuplja osobne podatke o zaposlenim stručnjacima može pretpostaviti da ta ciljna skupina ima viši stupanj razumijevanja nego što to može pretpostaviti voditelj obrade koji prikuplja osobne podatke od djece. Ako voditelji obrade nisu sigurni u razinu razumljivosti i transparentnosti informacija i učinkovitost korisničkih sučelja / obavijesti / politika itd., mogu ih prema potrebi testirati, primjerice, mehanizmima kao što su testiranja u skupinama korisnika, testiranja čitljivosti, formalne i neformalne interakcije i dijalog s interesnim skupinama iz određene industrije, interesnim skupinama za zaštitu potrošača i regulatornim tijelima.
10. Središnji je aspekt načela transparentnosti, koji je prikazan u tim odredbama, to da bi ispitanici trebali moći unaprijed utvrditi opseg i posljedice obrade podataka i kasnije ne bi trebali biti iznenađeni načinima na koji su njihovi osobni podaci korišteni. To je isto važan aspekt načela poštenosti iz članka 5. stavka 1. Opće uredbe o zaštiti podataka i povezan je s uvodnom izjavom 39. u kojoj se navodi da bi „[p]ojedinci [...] trebali biti upoznati s rizicima, pravilima, zaštitnim mjerama i pravima u vezi s obradom osobnih podataka...“. Posebno, kad je riječ o složenim, tehničkim ili neočekivanim obradama podataka, Radna skupina iz članka 29. smatra da bi voditelji obrade, uz pružanje informacija utvrđenih u člancima 13. i 14. (koje se obrađuju u nastavku ovih Smjernica), trebali i nedvosmislenim jezikom zasebno navesti najvažnije *posljedice* obrade. Drugim riječima, kakve će učinke određena obrada podataka koja je opisana u izjavi/obavijesti o privatnosti stvarno imati na ispitanika? U skladu s načelom odgovornosti i uvodnom izjavom 39., voditelji obrade podataka trebali bi

procijeniti postoje li konkretni rizici za pojedince koji su uključeni u tu vrstu obrade, a na koje bi ispitanike trebalo upozoriti. Time se može pomoći u pružanju pregleda vrsta obrade koje bi mogle imati najveći učinak na temeljna prava i slobode ispitanika s obzirom na zaštitu njihovih osobnih podataka.

11. Element „lake dostupnosti“ znači da ispitanici ne bi trebali sami tražiti predmetne informacije, nego bi im trebalo odmah biti očito gdje i kako mogu pristupiti tim informacijama, primjerice, tako da im se one izravno pružaju, pružanjem poveznice na njih, tako da se one jasno označe ili da im se pruže kao odgovor na pitanje postavljeno prirodnim jezikom (primjerice, u slojevitijoj internetskoj izjavi/obavijesti o privatnosti, u rubrici „često postavljana pitanja“, u obliku kontekstualnih skočnih prozora koji se aktiviraju kada ispitanik ispuní obrazac na internetu ili u interaktivnom digitalnom kontekstu s pomoću *chatbot* sučelja itd.). Ti se mehanizmi dodatno razmatraju u nastavku, među ostalim, u točkama od 33. do 40.

Primjer

Svaka organizacija koja održava neke internetske stranice trebala bi na njima objaviti izjavu/obavijest o privatnosti. Izravna poveznica na tu izjavu/obavijest o privatnosti trebala bi biti jasno vidljiva na svakoj stranici tog portala pod pojmom koji se uobičajeno koristi (primjerice, „Privatnost“, „Politika privatnosti“ ili „Obavijest o zaštiti podataka“). Tekst ili poveznica koji su teško uočljivi zbog položaja na internetskoj stranici ili sheme boja kojima su označeni ili koje je teško pronaći na internetskoj stranici ne smatraju se lako dostupnima.

Kad je riječ o aplikacijama, potrebne informacije trebale bi biti dostupne i u internetskoj trgovini prije njihova preuzimanja. Nakon što se aplikaciju instalira, te informacije i dalje moraju biti lako dostupne unutar aplikacije. Taj se zahtjev može ispuniti tako da se osigura da je za pristup tim informacijama uvijek dovoljno najviše „dva dodira“ (npr. uključivanjem opcije „Privatnost“ / „Zaštita podataka“ u funkciju izbornika aplikacije). Osim toga, predmetne informacije o privatnosti trebale bi biti specifične za određenu aplikaciju i ne bi se smjelo raditi samo o općenitoj politici privatnosti poduzeća koje je vlasnik aplikacije ili poduzeća koje aplikaciju stavlja na raspolaganje javnosti.

Radna skupina iz članka 29. kao najbolju praksu preporučuje da se u trenutku prikupljanja osobnih podataka na internetu pruži poveznica na izjavu/obavijest o privatnosti ili da te informacije budu dostupne na istoj stranici na kojoj se prikupljaju osobni podaci.

„Jasan i jednostavan jezik“

12. Kad je riječ o *pisanim* informacijama (i ako se pisane informacije priopćuju usmenim putem ili audio/audiovizualnim metodama, uključujući one za ispitanike s oštećenjima vida),

trebalo bi slijediti najbolje prakse za jasno pisanje¹¹. Sličan zahtjev u pogledu jezika (o „jasnom i razumljivom jeziku“) zakonodavac EU-a¹² već je prethodno koristio i na njega se izričito upućuje u kontekstu privole u uvodnoj izjavi 42. Opće uredbe o zaštiti podataka¹³. Zahtjev za jasan i jednostavan jezik znači da bi se informacije trebale pružati na što jednostavniji način, izbjegavajući pritom složene rečenice i jezične strukture. Informacije bi trebale biti konkretne i jasne te ne bi smjele biti formulirane na apstraktan ili dvosmislen način ili ostavljati mogućnost različitih tumačenja. Posebno bi jasne trebale biti svrhe obrade osobnih podataka i pravna osnova obrade.

Primjeri loše prakse

Sljedeći izrazi nisu dovoljno jasni u pogledu svrha obrade:

- „Vaši osobni podaci mogu se koristiti za razvoj novih usluga.“ (jer nije jasno o kojim se „uslugama“ radi i kako će ti podaci pomoći u njihovu razvoju),
- „Vaši osobni podaci mogu se koristiti za potrebe istraživanja.“ (jer nije jasno na koja se „istraživanja“ to odnosi) i
- „Vaši osobni podaci mogu se koristiti za pružanje personaliziranih usluga.“ (jer nije jasno što ta „personalizacija“ uključuje).

Primjeri dobre prakse¹⁴

- „Podaci o Vašim prethodnim kupnjama čuvaju se, a pojedinci o proizvodima koje ste prethodno kupili koriste se kako bismo Vam mogli predlagati druge proizvode za koje vjerujemo da ćete isto biti zainteresirani“ (jasno je koje se vrste podataka obrađuju, da će se ispitaniku nuditi ciljani oglasi za proizvode i da će se njegovi podaci koristiti u te svrhe)
- „Informacije o Vašim nedavnim posjetima našim internetskim stranicama i informacije o načinu na koji pregledavate različite dijelove naših internetskih stranica čuvaju se i ocjenjuju za potrebe analize čiji je cilj povećati intuitivnost naših stranica na temelju uvida u način na koji posjetitelji koriste naše internetske stranice“ (jasno je koje će se vrste podataka obrađivati i vrsta analize koju će voditelj obrade provoditi) i

¹¹ Vidjeti priručnik Europske komisije „Pišimo jasno“ (2011.) koji je dostupan na adresi: <https://publications.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/9f8ff7f1-cf38-11e7-a7df-01aa75ed71a1/language-en/format-PDF/source-search>.

¹² Članak 5. Direktive Vijeća 93/13/EEZ od 5. travnja 1993. o nepoštenim uvjetima u potrošačkim ugovorima.

¹³ U uvodnoj izjavi 42. navodi se da bi izjavu o privoli koju je unaprijed sastavio voditelj obrade podataka trebalo ponuditi u razumljivom i lako dostupnom obliku, uz upotrebu jasnog i jednostavnog jezika te u njoj ne bi smjelo biti nepoštenih uvjeta.

¹⁴ Zahtjev za transparentnost postoji potpuno neovisno o zahtjevu prema kojemu su voditelji obrade podataka dužni osigurati odgovarajuću pravnu osnovu za obradu na temelju članka 6.

- „Vodimo evidenciju o člancima kojima ste pristupili na našim internetskim stranicama i te informacije koristimo za ciljano oglašavanje na ovim internetskim stranicama koje odgovara Vašim interesima, koje smo utvrdili na temelju članaka koje ste (pro)čitali“ (jasno je što personalizacija uključuje i kako se utvrđuju interesi koji se pripisuju ispitaniku).

13. Trebalo bi izbjegavati i jezične kvalifikatore kao što su „može“, „možda“, „neki“, „često“ i „moguće“. Ako se voditelji obrade podataka odluče za upotrebu nejasnog jezika, trebali bi, u skladu s načelom odgovornosti, moći dokazati zašto nisu mogli izbjeći upotrebu takvog jezika i da se time ne dovodi u pitanje poštenost obrade podataka. Odlomci i rečenice trebali bi biti dobro strukturirani, uz upotrebu grafičkih oznaka nabiranja i uvučenih redaka radi označavanja hijerarhijskih odnosa. Tekst bi trebao biti napisan u aktivnom obliku, a ne u pasivnom, te bi trebalo izbjegavati upotrebu suvišnih imenica. Jezik i pojmovi koji se koriste u informacijama koje se pružaju ispitanicima ne bi smjeli biti pretjerano legalistički, tehnički ili stručni. Ako se informacije prevode na druge jezike, voditelj obrade podataka trebao bi osigurati da su svi prijevodi točni i da frazeologija i sintaksa imaju smisla na tim drugim jezicima kako prevedeni tekst ne bi trebalo dešifrirati ili ponovno tumačiti. (Prijevod na druge jezike trebao bi se osigurati ako je voditelj obrade¹⁵ usmjeren na ispitanike koji govore te jezike.)

Pružanje informacija djeci i ostalim osjetljivim osobama

14. Ako je voditelj obrade podataka usmjeren na djecu¹⁶ ili je, ili bi trebao biti, svjestan da se njegovom robom/uslugama posebno koriste djeca (uključujući situacije u kojima se voditelj obrade oslanja na privolu djeteta)¹⁷, trebao bi osigurati da se koriste rječnik, ton i stil jezika primjeren djeci kako bi dijete kojemu je informacija namijenjena moglo shvatiti da je poruka/informacija namijenjena njemu¹⁸. Koristan primjer jezika usmjerenog na djecu koji se koristi kao alternativa izvornom pravnom jeziku može se pronaći u „Konvenciji UN-a o pravima djeteta na jeziku bliskom djeci“¹⁹.

¹⁵ Primjerice, ako voditelj obrade upravlja internetskim stranicama na predmetnom jeziku i/ili nudi opcije koje su specifične za pojedinu zemlju i/ili omogućuje plaćanje robe ili usluga u valuti određene države članice, to može značiti da je voditelj obrade usmjeren na ispitanike iz određene države članice.

¹⁶ Pojam „dijete“ nije definiran u Općoj uredbi o zaštiti podataka, no Radna skupina iz članka 29. priznaje da je, u skladu s Konvencijom UN-a o pravima djeteta, koju su ratificirale sve države članice EU-a, dijete osoba mlađa od 18 godina.

¹⁷ Tj. djeca od 16 godina ili starija (ili djeca čija dob odgovara nacionalnoj dobi za davanje privole, ako je država članica, u skladu s člankom 8. stavkom 1. Opće uredbe o zaštiti podataka, nacionalnim zakonom kao dobnu granicu za davanje privole utvrdila određenu dob između 13 i 16 godina u kojoj djeca mogu dati privolu na ponudu pružanja usluga informacijskog društva).

¹⁸ U uvodnoj izjavi 38. navodi se da „djeca zaslužuju posebnu zaštitu u pogledu svojih osobnih podataka jer mogu biti manje svjesna predmetnih rizika, posljedica i zaštitnih mjera te svojih prava u vezi s obradom osobnih podataka“. U uvodnoj izjavi 58. navodi se da „[i]majući u vidu da djeca zaslužuju posebnu zaštitu, svaka informacija i komunikacija, u slučaju da je obrada usmjerena prema djetetu, trebale bi biti na jasnom i jednostavnom jeziku koji dijete lako može razumjeti“.

¹⁹ <https://www.unicef.org/rightsite/files/uncrcchilldfriendlylanguage.pdf>

15. Radna skupina iz članka 29. smatra da je transparentnost samostalno pravo koje se primjenjuje na djecu u istoj mjeri kao i na odrasle. Radna skupina iz članka 29. posebno naglašava da djeca kao ispitanici ne gube svoja prava na transparentnost samo zato što je privolu dao/odobrio nositelj roditeljske odgovornosti u situaciji na koju se primjenjuje članak 8. Opće uredbe o zaštiti podataka. Iako nositelji roditeljske odgovornosti u mnogim slučajevima takvu privolu daju ili odobravaju jednokratno, dijete (kao i svaki drugi ispitanik) ima kontinuirano pravo na transparentnost tijekom cijelog trajanja njegove interakcije s voditeljem obrade podataka. To je u skladu s člankom 13. Konvencije UN-a o pravima djeteta u kojoj se navodi da dijete ima pravo na slobodu izražavanja koje uključuje pravo na traženje, primanje i širenje informacija i ideja svake vrste²⁰. Iako se člankom 8. predviđa davanje privole u ime djeteta koje je mlađe od određene dobi²¹, važno je istaknuti da se njime *ne predviđaju* mjere za transparentnost koje bi bile usmjerene na nositelja roditeljske odgovornosti koji daje tu privolu. Stoga su, u skladu s mjerama za transparentnost usmjerenima na djecu koje su izričito navedene u članku 12. stavku 1. (i koje se potvrđuju u uvodnim izjavama 38. i 58.), voditelji obrade podataka obvezni osigurati da bi, ako su usmjereni na djecu ili su svjesni da se njihovom robom ili uslugama posebno koriste djeca koja su pismena, sve informacije i komunikacije trebali prenijeti jasnim i jednostavnim jezikom ili s pomoću medija koji djeca mogu lako razumjeti. Međutim, radi otklanjanja svake dvojbe, Radna skupina iz članka 29. priznaje da u slučaju vrlo mlade djece ili djece koja nisu pismena mjere za transparentnost mogu biti usmjerene i na nositelje roditeljske odgovornosti, s obzirom na to da ta djeca u većini slučajeva vjerojatno ne razumiju ni najosnovnije pisane ili nepisane poruke koje se odnose na transparentnost.
16. Isto tako, ako je voditelj obrade podataka svjestan da njegovu robu/usluge koriste ostali osjetljivi članovi društva (ili su one usmjerene na njih), uključujući osobe s invaliditetom ili osobe koje mogu imati poteškoće u pristupu informacijama, voditelj obrade podataka trebao bi uzeti u obzir osjetljivost tih ispitanika pri procjeni načina osiguravanja usklađenosti sa svojim obvezama transparentnosti s obzirom na te ispitanike²². To se odnosi na potrebu da voditelj obrade podataka procijeni vjerojatni stupanj razumijevanja određene ciljne skupine, kako je prethodno navedeno u točki 9.

„U pisanom obliku ili drugim sredstvima“

17. U skladu s člankom 12. stavkom 1., kao zadana postavka za pružanje informacija ispitanicima, ili komunikaciju s njima, utvrđeno je da se te informacije pružaju u pisanom obliku²³. (U članku 12. stavku 7. predviđa se i da se informacije trebaju pružati u kombinaciji

²⁰ U članku 13. Konvencije UN-a o pravima djeteta navodi se sljedeće: „Dijete ima pravo na slobodu izražavanja; to pravo mora, neovisno o granicama, uključivati slobodu traženja, primanja i širenja obavijesti i ideja svake vrste, usmeno ili pismeno, tiskom ili umjetničkim oblikovanjem ili kojim drugim sredstvom prema izboru djeteta.“

²¹ Vidjeti prethodnu bilješku 17.

²² Primjerice, u Konvenciji UN-a o pravima osoba s invaliditetom zahtijeva se da se osobama s invaliditetom pruže odgovarajući oblici pomoći i potpore kako bi se osigurao njihov pristup informacijama.

²³ U članku 12. stavku 1. upućuje se na „jezik“ i navodi da se informacije pružaju u pisanom obliku ili drugim sredstvima, među ostalim, ako je prikladno, elektroničkim putem.

sa standardiziranim ikonama, a to se pitanje razmatra u odjeljku o alatima za vizualizaciju u točkama od 49. do 53.) Međutim, Općom uredbom o zaštiti podataka dopušta se i upotreba drugih, neodređenih „sredstava“, uključujući elektronička sredstva. Kad je riječ o elektroničkim sredstvima u pisanom obliku, ako voditelj obrade podataka održava (ili upravlja, djelomično ili u potpunosti) internetskim stranicama, Radna skupina iz članka 29. preporučuje upotrebu slojevitih izjava/obavijesti o privatnosti kojima se posjetiteljima tih internetskih stranica omogućuje da pristupe određenim aspektima odgovarajuće izjave/obavijesti o privatnosti koji ih najviše zanimaju (vidjeti više o slojevitim izjavama/obavijestima o privatnosti u točkama od 35. do 37.)²⁴. Međutim, cjelokupne informacije koje su namijenjene ispitanicima trebale bi biti dostupne i na jednom mjestu ili u jednom cjelovitom dokumentu (u digitalnom ili papirnatom obliku) kojemu ispitanici mogu lako pristupiti ako žele dobiti uvid u cjelokupne informacije koje su im namijenjene. Važno je naglasiti da primjena slojevitog pristupa za pružanje informacija ispitanicima nije ograničena samo na elektronička sredstva u pisanom obliku. Kako se navodi u točkama 35., 36. i 38. u nastavku, slojeviti pristup pružanju informacija ispitanicima može se primjenjivati i s pomoću kombinacije *metoda* radi osiguravanja transparentnosti s obzirom na obradu.

18. Naravno, digitalne slojevite izjave/obavijesti o privatnosti nisu jedina elektronička sredstva u pisanom obliku kojima se voditelji obrade mogu koristiti. Ostala elektronička sredstva uključuju kontekstualne obavijesti u skočnom prozoru koje se otvaraju „u pravom trenutku“ (*just-in-time*), 3D obavijesti koje se otvaraju na dodir (*touch notices*) ili obavijesti koje se otvaraju kada se iznad njih zadrži pokazivač miša (*hover-over notices*) te nadzorne ploče za privatnost. *Pored* slojevitih izjava/obavijesti o privatnosti mogu se koristiti i elektronička sredstva u nepisanom obliku koja mogu uključivati videozapise i glasovne obavijesti na pametnim telefonima ili uređajima za internet stvari (IoT)²⁵. „Ostala sredstva“ koja nisu nužno elektronička sredstva, mogu uključivati, primjerice, crteže, infografike ili dijagrame toka. Ako su informacije o transparentnosti usmjerene posebno na djecu, voditelji obrade trebali bi razmotriti koje bi vrste mjera mogle biti posebno pristupačne djeci (npr. to bi, među ostalim, mogli biti stripovi/cртеži, piktogrami, animacije itd.).
19. Od presudne je važnosti da metode koje su odabrane za pružanje informacija odgovaraju konkretnim okolnostima, tj. načinu interakcije voditelja obrade podataka i ispitanika ili načinu prikupljanja informacija ispitanika. Primjerice, pružanje informacija isključivo u elektroničkom pisanom obliku, kao što je izjava/obavijest o privatnosti možda nije primjereno/izvedivo ako uređaj kojim se prikupljaju osobni podaci nema zaslon (npr. IoT uređaji / pametni uređaji) s pomoću kojeg bi se pristupalo internetskim stranicama / prikazivalo te pisane informacije. U tim bi slučajevima trebalo razmotriti odgovarajuća alternativna *dodatna* sredstva, primjerice, pružanje izjave/obavijesti o privatnosti u tiskanim priručnicima s uputama ili navođenjem, u tiskanim uputama ili pakiranju, URL adrese internetskog portala (tj. konkretne stranice na internetskom portalu) na kojoj se nalazi

²⁴ Radna skupina iz članka 29. već je priznala koristi slojevitih obavijesti u Mišljenju 10/2004 o usklađenijem pružanju informacija i Mišljenju 02/2013 o aplikacijama na pametnim uređajima.

²⁵ Ta elektronička sredstva navedena su samo kao primjeri, a voditelji obrade podataka mogu razviti nove inovativne metode za potrebe usklađivanja s člankom 12.

internetska izjava/obavijest o privatnosti. Dodatno bi se mogle pružati zvučne (usmene) informacije ako uređaj bez ekrana ima sposobnost reprodukcije zvuka. Radna skupina iz članka 29. već je donijela preporuke o transparentnosti i pružanju informacija ispitanicima u svojem Mišljenju o nedavnom razvoju u području interneta stvari²⁶ (kao što je upotreba QR kodova ispisanih na IoT predmetima tako da QR kod, nakon što ga se skenira, prikazuje zatražene informacije o transparentnosti). Te preporuke i dalje su primjenjive na temelju Opće uredbe o zaštiti podataka.

„... informacije se mogu pružiti usmenim putem”

20. U članku 12. stavku 1. posebno se predviđa mogućnost da se informacije ispitanicima na njihov zahtjev pruže usmenim putem, pod uvjetom da je njihov identitet utvrđen drugim sredstvima. Drugim riječima, trebala bi se primjenjivati sredstva koja nadilaze puko oslanjanje na tvrdnje pojedinca da je on ta konkretna osoba te bi ta sredstva voditelju obrade trebala omogućiti da provjeri identitet ispitanika s dovoljnim stupnjem sigurnosti. Zahtjev da se identitet ispitanika provjeri prije pružanja informacija u usmenom obliku primjenjuje se samo na informacije koje se odnose na ostvarivanje prava određenog ispitanika na temelju članaka od 15. do 22. i članka 34. Taj preduvjet za pružanje usmenih informacija ne može se primjenjivati na pružanje općih informacija povezanih s privatnošću kako su prikazane u člancima 13. i 14. jer informacije koje se zahtijevaju na temelju članaka 13. i 14. moraju biti dostupne i *budućim* korisnicima/klijentima (čiji identitet voditelj obrade podataka ne bi mogao provjeriti). Stoga se informacije koje se trebaju pružati na temelju članaka 13. i 14. mogu pružati u usmenom obliku pri čemu voditelj obrade ne mora zahtijevati dokazivanje identiteta ispitanika.
21. Usmeno pružanje informacija koje se zahtijevaju na temelju članaka 13. i 14. ne znači nužno usmene informacije koje se pružaju osobama u pojedinačnim slučajevima (tj. osobno ili telefonom). Osim sredstvima u pisanom obliku mogu se pružati i automatizirane informacije u usmenom obliku. Primjerice, to se može primjenjivati u kontekstu osoba s oštećenjima vida pri njihovoj interakciji s pružateljima usluga informacijskog društva ili u kontekstu pametnih uređaja bez ekrana, kako je prethodno navedeno u točki 19. Ako je voditelj obrade podataka odabrao pružiti informacije ispitaniku u usmenom obliku ili ako ispitanik zatraži da mu se informacije ili obavijesti pruže u usmenom obliku, Radna skupina iz članka 29. smatra da bi voditelj obrade podataka trebao dopustiti ispitaniku da ponovno presluša unaprijed snimljene poruke. To je nužno ako se zahtjev za usmene informacije odnosi na ispitanike s oštećenjima vida ili druge ispitanike koji mogu imati poteškoća s pristupom informacijama u pisanom obliku ili poteškoća u razumijevanju tih informacija. Osim toga, voditelj obrade podataka trebao bi osigurati postojanje evidencije i mogućnost dokazivanja (za potrebe usklađenosti sa zahtjevom o odgovornosti) u pogledu: i. zahtjeva za informacije u usmenom obliku; ii. metode kojom je provjeren identitet ispitanika (ako je to primjenjivo – vidjeti prethodno navedeno u točki 20.) i iii. činjenice da su predmetne informacije pružene ispitaniku.

²⁶ Mišljenje 8/2014 koje je Radna skupina iz članka 29. donijela 16. rujna 2014.

„Bez naknade“

22. U skladu s člankom 12. stavkom 5.²⁷, voditelji obrade podataka općenito ne mogu ispitanicima naplaćivati naknade za pružanje informacija u skladu s člancima 13. i 14. ili za komunikacije i djelovanja poduzeta na temelju članaka od 15. do 22., (o pravima ispitanika) i članka 34. (obavješćivanje ispitanika o povredi osobnih podataka)²⁸. Taj aspekt transparentnosti znači i da se sve informacije koje se pružaju na temelju zahtjeva transparentnosti ne mogu uvjetovati financijskim transakcijama, primjerice, plaćanjem ili kupnjom usluga ili robe²⁹.

Informacije koje se trebaju pružiti ispitaniku – članci 13. i 14.

Sadržaj

23. U Općoj uredbi o zaštiti podataka navodi se popis kategorija informacija koje se moraju pružiti ispitanicima s obzirom na obradu njihovih osobnih podataka ako se one prikupljaju od ispitanika (članak 13.) ili se dobivaju iz drugog izvora (članak 14.). U **tablici u Prilogu** ovim Smjernicama nalazi se sažetak kategorija informacija koje se moraju pružati u skladu s člancima 13. i 14. U njoj se razmatraju i priroda, opseg i sadržaj tih zahtjeva. Radi jasnoće, Radna skupina iz članka 29. smatra da ne postoji nikakva razlika između statusa informacija koje se trebaju pružati na temelju članka 13. stavaka 1. i 2. i članka 14. stavaka 1. i 2. Sve informacije iz tih stavaka jednako su važne i moraju se pružiti ispitaniku.

„Odgovarajuće mjere“

24. Osim sadržaja, važni su i oblik i način na koji bi se informacije koje se zahtijevaju na temelju članaka 13. i 14. trebale pružati ispitaniku. Obavijest koja sadržava te informacije često se naziva obavijest o zaštiti podataka, obavijest o privatnosti, politika privatnosti, izjava o privatnosti ili obavijest o poštenoj obradi. U Općoj uredbi o zaštiti podataka nije propisan oblik ili modalitet u kojem bi se te informacije trebale pružati ispitaniku, no iz nje je jasno da je voditelj obrade podataka odgovoran za poduzimanje „odgovarajućih mjera“ s obzirom na pružanje informacija koje se zahtijevaju za potrebe transparentnosti. To znači da bi voditelj obrade podataka trebao u obzir uzeti sve okolnosti prikupljanja i obrade podataka pri

²⁷ U njemu se navodi da se „informacije pružene u skladu s člancima 13. i 14. i sva komunikacija i djelovanja iz članaka od 15. do 22. i članka 34. pružaju [...] bez naknade“.

²⁸ Međutim, u skladu s člankom 12. stavkom 5., voditelj obrade može naplatiti razumnu naknadu ako je, primjerice, zahtjev ispitanika koji se odnosi na informacije iz članaka 13. i 14. ili na prava iz članaka od 15. do 22. ili članka 34. pretjeran ili očito neutemeljen. (Zasebno od toga, s obzirom na pravo na pristup u skladu s člankom 15. stavkom 3., voditelj obrade može naplatiti razumnu naknadu na temelju administrativnih troškova za sve dodatne kopije osobnih podataka koje ispitanik zatraži.)

²⁹ Primjerice, ako se osobni podaci ispitanika prikupljaju u vezi s kupnjom, informacije koje se zahtijevaju u skladu s člankom 13. trebale bi se pružiti prije plaćanja i u trenutku u kojem se informacije prikupljaju, a ne nakon zaključenja transakcije. Jednako tako, ako se ispitaniku pružaju besplatne usluge, informacije iz članka 13. moraju se pružiti prije registracije, a ne nakon nje, s obzirom na to da se u članku 13. stavku 1. zahtijeva pružanje informacija „u trenutku prikupljanja osobnih podataka“.

odlučivanju o odgovarajućem modalitetu i formatu pružanja informacija. Posebno, odgovarajuće mjere morat će se procijeniti s obzirom na proizvod / iskustvo korisnika usluge. To podrazumijeva uzimanje u obzir korištenog uređaja (ako je primjenjivo), prirode korisničkih sučelja / interakcija korisnika s voditeljem obrade podataka („putovanje” korisnika) i ograničenja koja su obuhvaćena tim čimbenicima. Kako je prethodno navedeno u točki 17., Radna skupina iz članka 29. preporučuje da bi se, ako je voditelj obrade podataka prisutan na internetu, trebala pružati slojevita internetska izjava/obavijest o privatnosti.

25. Kako bi se pomoglo u utvrđivanju najprimjerenijeg modaliteta za pružanje informacija, prije početka rada, voditelji obrade podataka možda će htjeti isprobati različite modalitete s pomoću testiranja na korisnicima (npr. testovima u dvorani ili drugim standardiziranim testovima čitljivosti ili pristupačnosti) kako bi dobili povratne informacije o tome koliko je predložena mjera korisnicima pristupačna, razumljiva i jednostavna za korištenje. (Vidjeti i dodatne primjedbe o ostalim mehanizmima za provođenje testiranja na korisnicima koje su prethodno navedene u točki 9.) Dokumentiranje tog pristupa trebalo bi voditeljima obrade podataka biti korisno i s obzirom na njihove obveze u pogledu odgovornosti jer će njime moći pokazati kako je predmetni alat/pristup koji je odabran za prenošenje informacija najprimjereniji u zadanim okolnostima.

Određivanje vremena za pružanje informacija

26. U člancima 13. i 14. utvrđene su informacije koje se ispitanicima moraju pružiti u početnoj fazi ciklusa obrade³⁰. Članak 13. primjenjuje se na scenarij u kojem se podaci prikupljaju od ispitanika. To uključuje osobne podatke koje:

- ispitanik svjesno pruža voditelju obrade podataka (npr. pri ispunjavanju obrasca na internetu) ili
- voditelj obrade podataka prikuplja od ispitanika na temelju opažanja (npr. upotrebom automatiziranih uređaja za prikupljanje podataka ili softvera za prikupljanje podataka kao što su kamere, mrežna oprema, praćenje Wi-Fi signala, RFID ili druge vrste senzora).

Članak 14. primjenjuje se u scenariju u kojem podaci nisu dobiveni od ispitanika. To uključuje osobne podatke koje je voditelj obrade podataka dobio iz izvora kao što su:

- voditelji obrade podataka koji su treća strana
- javno dostupni izvori
- posrednici podataka ili
- drugi ispitanici.

³⁰ U skladu s načelima poštenosti i ograničavanja svrhe, organizacija koja prikuplja osobne podatke od ispitanika trebala bi uvijek navesti svrhe obrade u trenutku prikupljanja podataka. Ako ta svrha uključuje izradu izvedenih osobnih podataka, željena svrha izrade i daljnje obrade tih izvedenih osobnih podataka, te kategorije izvedenih podataka koji se obrađuju, moraju se uvijek priopćiti ispitaniku u trenutku prikupljanja ili prije daljnje obrade u novu svrhu, u skladu s člankom 13. stavkom 3. ili člankom 14. stavkom 4.

27. Kad je riječ o određivanju vremena za pružanje tih informacija, pravodobno pružanje tih informacija ključan je element obveze transparentnosti i obveze poštene obrade podataka. Ako se primjenjuje članak 13., u skladu s člankom 13. stavkom 1., informacije se moraju pružiti „u trenutku prikupljanja osobnih podataka”. U slučaju da su osobni podaci dobiveni neizravno u skladu s člankom 14., rokovi za pružanje traženih informacija ispitaniku utvrđeni su u članku 14. stavku 3. točkama od (a) do (c) kako slijedi:
- opći je zahtjev da se informacije moraju pružiti unutar „razumnog roka” nakon dobivanja osobnih podataka, a najkasnije u roku od jednog mjeseca „uzimajući u obzir posebne okolnosti obrade osobnih podataka” (članak 14. stavak 3. točka (a))
 - opći rok od jednog mjeseca iz članka 14. stavka 3. točke (a) može se dodatno skratiti na temelju članka 14. stavka 3. točke (b)³¹, u kojoj se predviđa situacija u kojoj se podaci upotrebljavaju za komunikaciju s ispitanikom. U tom se slučaju informacije moraju pružiti najkasnije u trenutku prve komunikacije s ispitanikom. Ako do prve komunikacije dođe prije isteka roka od jednog mjeseca nakon dobivanja osobnih podataka, tada se informacije moraju pružiti *najkasnije* u trenutku prve komunikacije s ispitanikom, unatoč tome što rok od jednog mjeseca od trenutka dobivanja podataka nije istekao. Ako do prve komunikacije s ispitanikom dođe nakon isteka roka od jednog mjeseca od trenutka dobivanja osobnih podataka, tada se i dalje primjenjuje članak 14. stavak 3. točka (a) pa se informacije iz članka 14. moraju pružiti ispitaniku najkasnije u roku od jednog mjeseca nakon što su dobivene.
 - opći rok od jednog mjeseca iz članka 14. stavka 3. točke (a) može se skratiti i na temelju članka 14. stavka 3. točke (c)³², u kojoj se predviđa situacija u kojoj se podaci otkrivaju drugom primatelju (bio on treća strana ili ne)³³. U tom se slučaju informacije moraju pružiti najkasnije u trenutku prvog otkrivanja. U tom scenariju, ako do otkrivanja dođe prije isteka roka od jednog mjeseca, informacije se moraju pružiti *najkasnije* u trenutku tog prvog otkrivanja, unatoč tome što rok od jednog mjeseca od trenutka dobivanja podataka nije istekao. Slično kao i u situaciji s člankom 14. stavkom 3. točkom (b), ako do bilo kakvog otkrivanja osobnih podataka dođe nakon isteka roka od jednog mjeseca od trenutka dobivanja osobnih podataka, ponovo se primjenjuje članak 14. stavak 3. točka (a) pa se informacije iz članka 14. moraju pružiti ispitaniku najkasnije u roku od jednog mjeseca nakon što su dobivene.

³¹ Upotreba riječi „ako se osobni podaci trebaju upotrebljavati za...” u članku 14. stavku 3. točki (b) označava specifikaciju u odnosu na opći položaj s obzirom na maksimalni rok utvrđen u članku 14. stavku 3. točki (a), no on se time ne zamjenjuje.

³² Upotreba riječi „ako je predviđeno otkrivanje podataka drugom primatelju...” u članku 14. stavku 3. točki (c) isto tako označava specifikaciju u odnosu na opći položaj s obzirom na maksimalni rok utvrđen u članku 14. stavku 3. točki (a), no on se time ne zamjenjuje.

³³ U članku 4. točki 9. definira se „primatelj” i pojašnjava se da primatelj kojemu se otkrivaju osobni podaci ne mora biti treća strana. Stoga primatelj može biti voditelj obrade, zajednički voditelj obrade ili izvršitelj obrade podataka.

28. Stoga je maksimalan rok unutar kojeg se informacije iz članka 14. moraju pružiti ispitaniku u svakom slučaju jedan mjesec. Međutim, načelima poštenosti i odgovornosti iz Opće uredbe o zaštiti podataka zahtijeva se da voditelji obrade podataka, pri odlučivanju o trenutku pružanja informacija iz članka 14., moraju uvijek u obzir uzeti razumna očekivanja ispitanika, učinke koje obrada može imati na njih i njihovu sposobnost ostvarivanja njihovih prava s obzirom na tu obradu. Načelom odgovornosti od voditelja obrade zahtijeva se da obrazlože razloge za svoju odluku i da obrazlože zašto su informacije pružene u trenutku u kojemu su pružene. U praksi može biti teško ispuniti te zahtjeve ako se informacije pružaju u „posljednjem trenutku“. S obzirom na to, u uvodnoj izjavi 39. među ostalim se utvrđuje da bi ispitanici trebali biti *„upoznati s rizicima, pravilima, zaštitnim mjerama i pravima u vezi s obradom osobnih podataka i načinom ostvarenja svojih prava u vezi s obradom“*. U uvodnoj izjavi 60. isto se upućuje na zahtjev da ispitanik bude informiran o postupku obrade i njegovim svrhama u kontekstu načela poštene i transparentne obrade. Zbog svih tih razloga, Radna skupina iz članka 29. smatra da bi voditelji obrade podataka trebali, kad god je to moguće, u skladu s načelom poštenosti, pružiti informacije ispitanicima znatno prije utvrđenih rokova. Dodatne primjedbe o primjerenosti vremenskog razdoblja od obavješćivanja ispitanika o obradi podataka do stvarnog provođenja te obrade utvrđene su u točkama 30., 31. i 48.

Promjene informacija iz članka 13. i članka 14.

29. Odgovornost u pogledu transparentnosti primjenjuje se ne samo u trenutku prikupljanja osobnih podataka već tijekom cijelog ciklusa obrade, neovisno o prenesenim informacijama ili komunikacijama. To je slučaj, primjerice, pri promjeni sadržaja postojećih izjava/obavijesti o privatnosti. Voditelj obrade trebao bi se pridržavati istih načela pri priopćavanju početne izjave/obavijesti o privatnosti i svih kasnijih bitnih ili materijalnih promjena te izjave/obavijesti. Čimbenici koje bi voditelji obrade trebali uzeti u obzir pri procjeni što čini bitnu ili materijalnu promjenu uključuju njezin učinak na ispitanike (uključujući njihovu sposobnost ostvarivanja njihovih prava) i mjeru u kojoj bi ta promjena bile neočekivana/iznenađujuća za ispitanike. Promjene izjave/obavijesti o privatnosti koje bi uvijek trebalo priopćiti ispitanicima, među ostalim, uključuju: promjenu svrhe obrade, promjenu identiteta voditelja obrade ili promjenu načina na koji ispitanici mogu ostvarivati svoja prava s obzirom na obradu. Suprotno tomu, primjeri promjena izjave/obavijesti o privatnosti za koje Radna skupina iz članka 29. ne smatra da su bitne ili materijalne uključuju ispravke pravopisnih, stilskih ili gramatičkih pogrešaka. Budući da će većina postojećih klijenata ili korisnika samo letimično pregledati obavijesti o promjenama izjave/obavijesti o privatnosti, voditelj obrade trebao bi poduzeti sve potrebne mjere kako bi osigurao priopćavanje tih promjena na način kojim se osigurava da će većina primatelja stvarno primijetiti te promjene. To, primjerice, znači da bi se obavijest o promjenama uvijek trebalo priopćiti s pomoću odgovarajućeg modaliteta (npr. e-pošte, dopisa u papirnatom obliku, skočnog prozora na internetskoj stranici ili drugog modaliteta kojim će se ispitanika stvarno upozoriti na promjene) koji je posebno namijenjen tim promjenama (npr. ne priopćava se zajedno s izravnim marketinškim sadržajem). Pritom ta komunikacija mora ispunjavati zahtjeve iz članka 12. prema kojima ona mora biti sažeta, transparentna, razumljiva i lako

dostupna te se u njoj mora koristiti jasan i jednostavan jezik. Upućivanja u izjavi/obavijesti o privatnosti o tome da bi ispitanik trebao redovito provjeravati je li izjava/obavijest o privatnosti promijenjena ili ažurirana ne smatraju se samo nedostatnima, nego i nepoštenima u kontekstu članka 5. stavka 1. točke (a). Dodatne smjernice o određivanju vremena za obavješćivanje ispitanika o promjenama razmatraju se u točkama od 30. do 31. u nastavku.

Određivanje vremena za obavješćivanje o promjenama informacija iz članka 13. i članka 14.

30. U Općoj uredbi o zaštiti podataka ne govori se o zahtjevima u pogledu određivanja vremena (kao ni o metodama određivanja vremena) koji se primjenjuju na obavijesti o promjenama informacija koje su prethodno pružene ispitaniku u skladu s člankom 13. ili 14. (osim namjeravane daljnje svrhe obrade, a u tom slučaju informacije o daljnjoj svrsi moraju se priopćiti prije početka te daljnje obrade u skladu s člankom 13. stavkom 3. i člankom 14. stavkom 4. – vidjeti točku 45. u nastavku). Međutim, kako je prethodno navedeno u kontekstu određivanja vremena za pružanje informacija iz članka 14., voditelj obrade podataka i ovdje mora uzeti u obzir načela poštenosti i odgovornosti s obzirom na sva razumna očekivanja ispitanika ili potencijalne učinke tih promjena na ispitanika. Ako promjena informacija upućuje na temeljnu promjenu prirode obrade (npr. povećanje kategorija primatelja ili uvođenje prijenosa u treću zemlju) ili na promjenu koja možda nije temeljna u smislu obrade, ali bi mogla biti relevantna za ispitanika i utjecati na njega, tada bi se te informacije trebale pružiti ispitaniku znatno prije nego što promjena počne stvarno proizvoditi učinke, a metoda koja se primjenjuje za upozoravanje ispitanika na te promjene trebala bi biti izričita i učinkovita. Time se želi osigurati da ispitanicima promjene ne „promaknu“, a želi im se omogućiti i razuman rok za (a) razmatranje prirode i učinka te promjene i (b) ostvarivanje njihovih prava na temelju Opće uredbe o zaštiti podataka s obzirom na tu promjenu (npr. prava na povlačenje privole ili prava na ulaganje prigovora na obradu).
31. Voditelji obrade podataka trebali bi pažljivo razmotriti okolnosti i kontekst svake situacije u kojoj se zahtijeva ažuriranje informacija o transparentnosti, uključujući potencijalne učinke promjena na ispitanika i modalitet koji se koristi za priopćavanje tih promjena te bi trebali moći dokazati ispitaniku da se razdobljem između obavijesti o promjenama i trenutka u kojem promjene počinju proizvoditi učinke ispunjava načelo pravednosti. Nadalje, Radna skupina iz članka 29. smatra da bi voditelj obrade podataka, u skladu s načelom poštenosti, pri obavješćivanju ispitanika o tim promjenama trebao objasniti i vjerojatne učinke tih promjena na ispitanike. Međutim, usklađenošću sa zahtjevima transparentnosti ne može se prikrivati situacija u kojoj su promjene u obradi toliko velike da priroda obrade postaje potpuno drugačija u odnosu na prethodno stanje. Radna skupina iz članka 29. naglašava da se sva ostala pravila iz Opće uredbe o zaštiti podataka, uključujući ona koja se odnose na neusklađenu daljnju obradu, i dalje primjenjuju neovisno o usklađenosti s obvezama transparentnosti.
32. Osim toga, čak i ako se informacije o transparentnosti (npr. one koje se nalaze u izjavi/obavijesti o privatnosti) materijalno ne promijene, ispitanici koji su uslugu koristili

tijekom duljeg razdoblja vjerojatno se neće sjećati informacija koje su im na početku pružene na temelju članka 13. i/ili članka 14. Radna skupina iz članka 29. preporučuje da voditelji obrade olakšaju ispitanicima stalan jednostavan pristup informacijama kako bi se ispitanici ponovno upoznali s opsegom obrade podataka. U skladu s načelom odgovornosti, voditelji obrade trebali bi razmotriti odgovara li im, i u kojim vremenskim razmacima, da ispitanicima pružaju izričite podsjetnike na izjavu/obavijest o privatnosti i na to gdje se ona nalazi.

Modaliteti – format pružanja informacija

33. U člancima 13. i 14. upućuje se na obvezu voditelja obrade podataka da „*ispitaniku pruža sve sljedeće informacije...*“. Naglasak je na riječi „*pruža*“. To znači da voditelj obrade podataka mora poduzimati aktivne korake radi dostavljanja predmetnih informacija ispitaniku ili mora aktivno usmjeravati ispitanika na njihovu lokaciju (npr. izravnom poveznicom, upotrebom QR koda itd.). Ispitanik ne smije biti primoran aktivno tražiti informacije obuhvaćene ovim člancima među ostalim informacijama, kao što su uvjeti korištenja internetskih stranica ili aplikacije. Primjer toga prikazan je u točki 11. Kao što je prethodno navedeno u točki 17., Radna skupina iz članka 29. preporučuje i da bi cjelokupne informacije koje su namijenjene ispitanicima trebale biti dostupne na jednom mjestu ili u jednom cjelovitom dokumentu (npr. u digitalnom obliku na internetskim stranicama ili u papirnatom obliku) kojemu ispitanici mogu lako pristupiti ako žele dobiti uvid u cjelokupne informacije.
34. U Općoj uredbi o zaštiti podataka postoji inherentna suprotnost između zahtjeva, s jedne strane, za pružanje sveobuhvatnih informacija ispitanicima na temelju te uredbe i, s druge strane, za pružanje tih informacija u sažetom, transparentnom, razumljivom i lako dostupnom obliku. Stoga, imajući na umu temeljna načela odgovornosti i poštenosti, voditelji obrade moraju provesti vlastitu analizu o prirodi, okolnostima, opsegu i kontekstu obrade osobnih podataka koju provode i o kojoj odlučuju, u okviru pravnih zahtjeva iz Opće uredbe o zaštiti podataka, uzimajući u obzir preporuke iz ovih Smjernica, osobito iz točke 36. u nastavku. Svrha je te analize utvrditi prioritetne informacije koje se moraju pružati ispitanicima te primjerene razine pojedinosti i metode za prenošenje tih informacija.

Slojevit pristup u digitalnom okruženju i slojevite izjave/obavijesti o privatnosti

35. U digitalnom kontekstu, s obzirom na količinu informacija koje je potrebno pružati ispitaniku, voditelji obrade podataka mogu slijediti slojevit pristup, odnosno mogu kombinirati metode za osiguravanje transparentnosti. Radna skupina iz članka 29. posebno preporučuje da bi se, radi izbjegavanja umaranja zbog prekomjernih informacija, slojevite izjave/obavijesti o privatnosti trebale koristiti za pružanje poveznica na razne kategorije informacija koje se moraju pružati ispitaniku, umjesto da se sve te informacije prikazuju u jednoj obavijesti na ekranu. Slojevite izjave/obavijesti o privatnosti mogu olakšati pomirivanje načela potpunosti i razumijevanja, prije svega time što se korisnicima omogućuje da izravno pristupe dijelu izjave/obavijesti koji žele pročitati. Treba napomenuti da slojevite izjave/obavijesti o privatnosti nisu samo ugniježdene stranice kod kojih je

potrebno nekoliko klikova da bi se došlo do relevantnih informacija. Dizajn i grafičko uređenje prvog sloja izjave/obavijesti o privatnosti trebali bi biti takvi da ispitanik ima jasan pregled informacija koje su mu dostupne o obradi njegovih osobnih podataka i o tome gdje/kako može pronaći detaljne informacije unutar slojeva izjave/obavijesti o privatnosti. Važno je i da su informacije koje se nalaze unutar različitih slojeva slojevitih obavijesti dosljedne i da se u tim slojevima ne pružaju proturječne informacije.

36. Kad je riječ o sadržaju prvog modaliteta koji voditelj obrade upotrebljava za informiranje ispitanika u okviru slojevitog pristupa (drugim riječima, glavnog načina kojim voditelj obrade prvi put započinje interakciju s ispitanikom) ili sadržaju prvog sloja slojevite izjave/obavijesti o privatnosti, Radna skupina iz članka 29. preporučuje da bi prvi sloj/modalitet trebao sadržavati pojedinosti o svrhama obrade i identitetu voditelja obrade te opis prava ispitanika. (Nadalje, na te bi se informacije ispitaniku trebala izravno skrenuti pozornost u trenutku prikupljanja osobnih podataka, npr. tako da budu prikazane dok ispitanik ispunjava obrazac na internetu.) Važnost pružanja tih informacija unaprijed posebno proizlazi iz uvodne izjave 39.³⁴ Iako voditelji obrade moraju biti u mogućnosti dokazati odgovornost tako da sami odluče kojim dodatnim informacijama žele dati prednost, Radna skupina iz članka 29. smatra da bi, u skladu s načelom poštenosti, uz informacije koje su već navedene u ovoj točki, prvi sloj/modalitet trebao sadržavati i informacije o obradi koja ima najveći učinak na ispitanika i obradi koja bi ga mogla iznenaditi. Stoga bi ispitanik iz informacija koje se nalaze u prvom sloju/modalitetu trebao moći razumjeti posljedice koje će predmetna obrada imati za ispitanika (vidjeti i prethodno navedeno u točki 10.).
37. U digitalnom kontekstu, osim pružanja slojevite internetske izjave/obavijesti o privatnosti, voditelji obrade mogu odabrati i primjenu *dodatnih* alata za transparentnost (vidjeti dodatne primjere koji se razmatraju u nastavku) kojima se pojedinačnom ispitaniku pružaju prilagođene informacije koje su specifične za položaj predmetnog pojedinačnog ispitanika i robu/usluge koje taj ispitanik koristi. Međutim, iako Radna skupina iz članka 29. preporučuje primjenu slojevitih internetskih izjava/obavijesti o privatnosti, treba napomenuti da ta preporuka ne isključuje razvoj i primjenu drugih inovativnih metoda za usklađivanje sa zahtjevima za transparentnost.

Slojeviti pristup u nedigitalnom okruženju

38. Slojeviti pristup pružanju informacija o transparentnosti ispitanicima može se uvesti i u kontekstu izvan interneta / nedigitalnom kontekstu (tj. u okruženju stvarnog svijeta kao što su interakcija među osobama ili telefonske komunikacije) u kojem voditelji obrade podataka mogu uvesti više modaliteta radi olakšavanja pružanja informacija. (Vidjeti i točke od 33. do 37. i od 39. do 40. koje se odnose na različite modalitete za pružanje informacija.) Taj pristup

³⁴ U uvodnoj izjavi 39. navodi se sljedeće o načelu transparentnosti: „To se načelo osobito odnosi na informacije ispitaniku o identitetu voditelja obrade i svrhama obrade te daljnje informacije radi osiguravanja poštenosti i transparentnosti obrade s obzirom na pojedince o kojima je riječ i njihovo pravo da dobiju potvrdu i na obavijest o osobnim podacima koji se obrađuju, a koji se odnose na njih.“

ne bi trebalo miješati sa zasebnim pitanjem slojevitih izjava/obavijesti o privatnosti. Bez obzira na formate koji se upotrebljavaju u okviru tog slojevitog pristupa, Radna skupina iz članka 29. preporučuje da bi se u prvom „sloju“ (drugim riječima, glavnom načinu kojim voditelj obrade prvi put započinje interakciju s ispitanikom) općenito trebale prenositi najvažnije informacije (kako su prethodno navedene u točki 36.), a to su pojedinosti o svrhama obrade, identitetu voditelja obrade i postojanju prava ispitanika, zajedno s informacijama o najvećem učinku obrade ili obradi koja bi mogla iznenaditi ispitanika. Primjerice, ako je prvi kontakt s ispitanikom uspostavljen telefonski, te informacije mogu se pružiti tijekom telefonskog razgovora s ispitanikom i mogu se pružiti u ravnoteži s informacijama koje se zahtijevaju na temelju članka 13. / 14. putem dodatnih, različitih sredstava kao što su slanje primjerka politike zaštite osobnih podataka e-poštom i/ili slanje ispitaniku poveznice na slojevitu internetsku izjavu/obavijest o privatnosti koja se nalazi na stranicama voditelja obrade.

„Push“ i „pull“ obavijesti

39. Drugi mogući način za pružanje informacija o transparentnosti odnosi se na primjenu „push“ i „pull“ obavijesti. *Push* obavijesti sastoje se od pružanja obavijesti s informacijama o transparentnosti „u pravom trenutku“ (*just-in-time*) dok *pull* obavijesti olakšavaju pristup informacijama s pomoću metoda kao što su upravljanje dozvolama, nadzorne ploče za privatnost i vodiči za učenje. Time se ispitaniku omogućuje iskustvo transparentnosti koje je u većoj mjeri usmjereno na korisnika.

- Nadzorna ploča za privatnost jedinstvena je točka na kojoj ispitanici mogu pregledavati „informacije o privatnosti“ i upravljati svojim postavkama privatnosti tako da dopuštaju ili sprječavaju određeni način korištenja svojih podataka u okviru predmetne usluge. To je osobito korisno ako se ispitanici koriste istom uslugom na nizu različitih uređaja jer im to daje pristup njihovim osobnim podacima i kontrolu nad njima neovisno o načinu korištenja uslugom. Ako se ispitanicima omogućiti da ručno prilagođavaju svoje postavke privatnosti preko nadzorne ploče za privatnost, može se olakšati i personalizacija izjave/obavijesti o privatnosti tako da ona odražava samo one vrste obrade koje se provode za tog konkretnog ispitanika. Ugrađivanje nadzorne ploče za privatnost u postojeću arhitekturu usluge (npr. upotrebom istog dizajna i brendiranja kao i u ostatku usluge) poželjno je jer se time osigurava intuitivnost u pristupanju nadzornoj ploči i njezinu korištenju. Osim toga, time se korisnike može potaknuti da se tim informacijama bave na isti način na koji to čine s ostalim aspektima usluge. To može biti učinkovit način za pokazivanje da su „informacije o privatnosti“ potreban i sastavni dio usluge, a ne dugačak popis složenih pravnih izraza.
- Obavijest koja se pruža „u pravom trenutku“ (*just-in-time*) upotrebljava se za pružanje posebnih „informacija o privatnosti“ na *ad hoc* način, kako i kada su one ispitaniku najrelevantnije za čitanje. Ta metoda korisna je za pružanje informacija u raznim trenucima tijekom postupka prikupljanja podataka. Ona olakšava pružanje informacija u obliku lako razumljivih blokova te se smanjuje oslanjanje na

jedinstvenu izjavu/obavijest o privatnosti koja sadržava informacije koje su teško razumljive izvan konteksta. Primjerice, ako ispitanik kupi proizvod preko interneta, u skočnim prozorima koji se nalaze pokraj odgovarajućih polja u tekstu mogu mu se navesti kratka objašnjenja. Primjerice, pokraj polja u koje ispitanik treba upisati telefonski broj može se navesti da je to nužno samo za kontakt u vezi s kupnjom i da će se broj otkriti samo dostavnoj službi.

Ostali oblici „odgovarajućih mjera“

40. S obzirom na to da je pristup internetu u EU-u vrlo raširen i da se ispitanici mogu spojiti na internet u svakom trenutku, s različitih lokacija i s različitih uređaja, kako je prethodno navedeno, Radna skupina iz članka 29. kao „odgovarajuću mjeru“ za pružanje informacija o transparentnosti u slučaju voditelja obrade podataka koji je prisutan na internetu smatra pružanje tih informacija s pomoću elektroničke izjave/obavijesti o privatnosti. Međutim, ovisno o okolnostima prikupljanja i obrade podataka, voditelj obrade podataka možda će trebati dodatno (ili alternativno, ako voditelj obrade podataka nije uopće prisutan na internetu) koristiti druge modalitete i formate za pružanje tih informacija. Ostali mogući načini za prenošenje informacija ispitaniku koji proizlaze iz sljedećih različitih okruženja za osobne podatke mogu uključivati sljedeće načine primjenjive na odgovarajuće okruženje koji se navode u nastavku. Kao što je prethodno navedeno, voditelji obrade mogu primjenjivati slojeviti pristup ako se odluče na upotrebu kombinacije takvih metoda uz osiguravanje da se najvažnije informacije (vidjeti točke 36. i 38.) uvijek prenose prvim modalitetom koji je korišten za komunikaciju s ispitanikom.
- a. tiskano/papirnatu okruženje, primjerice, u slučaju sklapanja ugovora poštanskim putem: pisana objašnjenja, letci, informacije u ugovornoj dokumentaciji, crteži, infografike ili dijagrami toka
 - b. telefonsko okruženje: usmena objašnjenja koja daje stvarna osoba kako bi se omogućila interakcija i odgovaranje na pitanja ili automatizirane ili unaprijed snimljene informacije s opcijama koje omogućuju slušanje dodatnih detaljnijih informacija
 - c. okruženje pametne tehnologije bez ekrana / IoT okruženje kao što je analitika praćenja Wi-Fi signala: ikone, QR kodovi, glasovne obavijesti, pisane pojedinosti ugrađene u papirnatu upute za instalaciju, videozapisi ugrađeni u digitalne upute za instalaciju, pisane informacije na pametnom uređaju, poruke poslane SMS-om ili e-poštom, vidljive ploče s informacijama, javni natpisi ili javne informativne kampanje
 - d. okruženje s interakcijama među osobama, primjerice, sudjelovanje u istraživanjima javnog mnijenja, osobno registriranje za neku uslugu: usmena ili pisana objašnjenja pružena u tiskanom ili elektroničkom obliku
 - e. okruženje „stvarnog života“ sa snimanjem nadzornim kamerama / dronovima: vidljive ploče s informacijama, javni natpisi, kampanje informiranja javnosti ili obavijesti u novinama/medijima.

Informacije o izradi profila i automatiziranom donošenju odluka

41. Informacije o postojanju automatiziranog donošenja odluka, uključujući izradu profila, kako je navedeno u članku 22. stavku 1. i članku 22. stavku 4., zajedno sa smislenim informacijama o logici obrade te značajnim i predviđenim posljedicama obrade za ispitanika, dio su obveznih informacija koje se ispitaniku moraju pružati u skladu s člankom 13. stavkom 2. točkom (f) i člankom 14. stavkom 2. točkom (g). Radna skupina iz članka 29. izradila je smjernice o automatiziranom pojedinačnom donošenju odluka i izradi profila³⁵ u kojima bi trebalo potražiti dodatne smjernice o načinu ostvarivanja transparentnosti u konkretnim okolnostima izrade profila. Treba napomenuti da se, osim posebnih zahtjeva transparentnosti koji su primjenjivi na automatizirano donošenje odluka u skladu s člankom 13. stavkom 2. točkom (f) i člankom 14. stavkom 2. točkom (g), primjedbe u ovim Smjernicama o važnosti informiranja ispitanika o posljedicama obrade njihovih osobnih podataka i opće načelo da ispitanici ne bi trebali biti iznenađeni obradom svojih osobnih podataka, jednako primjenjuju na općenitu izradu profila (a ne samo na izradu profila koja je obuhvaćena člankom 22.³⁶) kao vrstu obrade³⁷.

Ostala pitanja – rizici, pravila i zaštitne mjere

42. U uvodnoj izjavi 39. Opće uredbe o zaštiti podataka upućuje se i na pružanje određenih informacija koje nisu izričito obuhvaćene člancima 13. i 14. (vidjeti tekst uvodne izjave u točki 28.). Upućivanje u toj uvodnoj izjavi na upoznavanje ispitanika s rizicima, pravilima i zaštitnim mjerama koji se odnose na obradu osobnih podataka povezano je s nizom drugih pitanja. Ona uključuju procjene učinka na zaštitu podataka. Kako je navedeno u Smjernicama Radne skupine iz članka 29. o procjenama učinka na zaštitu podataka³⁸, voditelji obrade podataka mogu razmotriti objavljivanje procjene učinka na zaštitu podataka (ili dijela te procjene) kako bi se potaklo povjerenje u postupke obrade i dokazivanja transparentnosti i odgovornosti, iako to nije obvezno. Nadalje, poštovanjem kodeksa ponašanja (koji je predviđen člankom 40.) može se dokazati transparentnost jer se kodeksi ponašanja mogu izraditi za potrebe preciziranja primjene Opće uredbe o zaštiti podataka, među ostalim, u pogledu: poštene i transparentne obrade, informiranja javnosti i ispitanika te informiranja i zaštite djece.
43. Još jedno relevantno pitanje koje se odnosi na transparentnost pitanje je tehničke i integrirane zaštite podataka (kako se zahtijeva na temelju članka 25.). Tim načelima zahtijeva se da voditelji obrade podataka na samom početku ugrade aspekte zaštite podataka u svoje postupke i sustave obrade, a ne da zaštitu podataka smatraju pitanjem koje se rješava u zadnji čas za potrebe usklađivanja. U uvodnoj izjavi 78. upućuje se na to da voditelji obrade podataka provode mjere kojima se ispunjavaju zahtjevi tehničke i

³⁵ Smjernice o automatiziranom pojedinačnom donošenju odluka i izradi profila za potrebe Uredbe 2016/679, WP 251

³⁶ To se primjenjuje na donošenje odluka koje se temelji isključivo na automatiziranoj obradi, uključujući izradu profila, kojom nastaju pravni učinci koji se odnose na ispitanika ili na sličan način znatno utječu na njega.

³⁷ U uvodnoj izjavi 60., koja je relevantna za ovo, navodi se sljedeće: „Osim toga ispitanik bi trebao biti informiran o postupku izrade profila i posljedicama takve izrade profila.”

³⁸ Smjernice o procjeni učinka na zaštitu podataka i utvrđivanje mogu li postupci obrade „vjerojatno prouzročiti visok rizik” u smislu Uredbe 2016/679, WP 248 rev. 1

integrirane zaštite podataka, uključujući mjere koje se sastoje od transparentnosti u pogledu funkcija i obrade osobnih podataka.

44. Zasebno od toga, pitanje zajedničkih voditelja obrade povezano je i s upoznavanjem ispitanika s rizicima, pravilima i zaštitnim mjerama. U članku 26. stavku 1. zahtijeva se da zajednički voditelji obrade na transparentan način odrede svoje odgovornosti za usklađivanje s obvezama iz Opće uredbe o zaštiti podataka, osobito s obzirom na ostvarivanje prava ispitanika i svojih dužnosti u pogledu pružanja informacija na temelju članaka 13. i 14. U članku 26. stavku 2. zahtijeva se da bit dogovora među voditeljima obrade podataka mora biti dostupna ispitaniku. Drugim riječima, ispitaniku mora biti potpuno jasno kojem se voditelju obrade podataka može obratiti radi ostvarivanja nekog od svojih prava na temelju Opće uredbe o zaštiti podataka³⁹.

Informacije koje se odnose na daljnju obradu

45. I članak 13. i članak 14. sadržavaju odredbu⁴⁰ kojom se zahtijeva da voditelj obrade podataka informira ispitanika ako namjerava provoditi daljnju obradu njegovih osobnih podataka u svrhu koja je različita od one za koju su ti podaci prikupljeni/dobiveni. U tom slučaju, „voditelj obrade prije te dodatne obrade ispitaniku pruža informacije o toj drugoj svrsi te sve druge relevantne informacije iz stavka 2.” Tim odredbama posebno se ostvaruje načelo iz članka 5. stavka 1. točke (b) prema kojem se osobni podaci moraju prikupljati u posebne, izričite i zakonite svrhe te prema kojem se zabranjuje daljnja obrada na način koji *nije u skladu* s tim svrhama⁴¹. U drugom dijelu članka 5. stavka 1. točke (b) navodi se da se daljnja obrada u svrhe arhiviranja u javnom interesu, u svrhe znanstvenog ili povijesnog istraživanja ili u statističke svrhe, u skladu s člankom 89. stavkom 1., ne smatra neusklađenom s prvotnim svrhama. Ako se provodi daljnja obrada osobnih podataka u svrhe koje su *u skladu* s izvornim svrhama (na to pitanje odnosi se članak 6. stavak 4.⁴²), primjenjuje se članak 13. stavak 3. i članak 14. stavak 4. Zahtjevima iz tih članaka za informiranje ispitanika o daljnjoj obradi promiče se stajalište iz Opće uredbe o zaštiti podataka da bi ispitanik u trenutku i u kontekstu prikupljanja podataka trebao razumno očekivati mogućnost provođenja te obrade u posebne svrhe⁴³. Drugim riječima, ispitanik ne bi trebao biti iznenađen tom svrhom u koju se njegovi osobni podaci obrađuju.

³⁹ U skladu s člankom 26. stavkom 3., bez obzira na uvjete dogovora među zajedničkim voditeljima obrade podataka na temelju članka 26. stavka 1., ispitanik svoja prava na temelju Opće uredbe o zaštiti podataka može ostvarivati s obzirom na svakog zajedničkog voditelja obrade podataka, kao i protiv svakog od njih.

⁴⁰ U članku 13. stavku 3. i članku 14. stavku 4., koji su identično formulirani, osim riječi „prikupljeni”, koja se koristi u članku 13., a koja je u članku 14. zamijenjena riječju „dobiveni”.

⁴¹ Vidjeti o tom načelu, primjerice, uvodne izjave 47., 50., 61., 156. i 158. te članak 6. stavak 4. i članak 89.

⁴² U članku 6. stavku 4. navodi se otvoreni popis čimbenika koji se moraju uzeti u obzir pri utvrđivanju je li obrada u drugu svrhu u skladu s obradom za koju su osobni podaci prvotno prikupljeni, a ti su čimbenici sljedeći: veza između svrha, kontekst u kojem su osobni podaci prikupljeni, priroda osobnih podataka (osobito pitanje jesu li uključene posebne kategorije osobnih podataka ili osobni podaci koji se odnose na kaznena djela i osude), moguće posljedice namjeravane daljnje obrade za ispitanike i postojanje odgovarajućih zaštitnih mjera.

⁴³ Uvodne izjave 47. i 50.

46. Članak 13. stavak 3. i članak 14. stavak 4., u mjeri u kojoj se odnose na pružanje „*sv[ih] drug[ih] relevantn[ih] informacij[a] iz stavka 2.*“, mogu se na prvi pogled tumačiti tako da se njima voditelju obrade podataka ostavlja određeni prostor za slobodnu ocjenu u pogledu razmjera informacija i konkretnih kategorija informacija iz odgovarajućeg stavka 2. (tj. članka 13. stavka 2. ili članka 14. stavka 2. kako su primjenjivi) koje bi se trebale pružiti ispitaniku. (U uvodnoj izjavi 61. na to se upućuje kao na „*druge potrebne informacije*“.) Međutim, zadani je stav da bi se ispitaniku trebale pružiti sve te informacije utvrđene u tom stavku, osim ako neka kategorija informacija ne postoji ili nije primjenjiva.
47. Radna skupina iz članka 29. preporučuje da bi voditelji obrade, kako bi bili transparentni, poštteni i odgovorni, trebali razmotriti mogućnost da u svojoj izjavi/obavijesti o privatnosti ispitanicima pruže informacije o analizi usklađenosti koja je provedena u skladu s člankom 6. stavkom 4.⁴⁴ ako pravna osnova za novu svrhu obrade nije privola ispitanika ili nacionalno pravo / pravo EU-a. (Drugim riječima, trebali bi objasniti na koji je način obrada u te druge svrhe u skladu s izvornom svrhom.) Time se ispitanicima daje mogućnost da razmotre usklađenost daljnje obrade i zaštitne mjere koje su im na raspolaganju te da odluče žele li ostvariti svoja prava, npr. pravo na ograničavanje obrade ili pravo na prigovor na obradu⁴⁵. Ako voditelji obrade odluče ne uključiti te informacije u izjavu/obavijest o privatnosti, Radna skupina iz članka 29. preporučuje da se ispitanicima jasno da na znanje da te informacije mogu dobiti na zahtjev.
48. S ostvarivanjem prava ispitanika povezano je pitanje određivanja vremena. Kako je prethodno istaknuto, pravodobno pružanje informacija ključan je element zahtjeva transparentnosti na temelju članaka 13. i 14. i suštinski je povezano s konceptom poštene obrade. Informacije koje se odnose na *daljnju obradu* moraju se pružiti „prije te daljnje obrade“. Radna skupina iz članka 29. smatra da bi od trenutka obavješćivanja do početka obrade trebao proći razuman rok, a ne da se s obradom počinje odmah nakon što ispitanik primi obavijest o tome. Time ispitanici imaju praktične koristi od načela transparentnosti jer im se daje smislena mogućnost da razmotre daljnju obradu (i, po mogućnosti, ostvare svoja prava s obzirom na nju). Trajanje tog razumnog roka ovisit će o konkretnim okolnostima. Na temelju načela poštenosti zahtijeva se da taj rok bude duži ako se daljnjom obradom više zadire u privatnost (ili je ako je obrada manje očekivana). Isto tako, na temelju načela odgovornosti zahtijeva se da voditelji obrade podataka moraju moći dokazati opravdanost svojih odluka o određivanju vremena za pružanje tih informacija s obzirom na okolnosti i općenito pošteno određivanje vremena s obzirom na ispitanike. (Vidjeti i prethodno navedene primjedbe o određivanju razumnih vremenskih okvira u prethodnim točkama od 30. do 32.)

Alati za vizualizaciju

⁴⁴ To se navodi i u uvodnoj izjavi 50.

⁴⁵ Kako je navedeno u uvodnoj izjavi 63., time se ispitaniku omogućuje da ostvari svoje pravo na pristup kako bi bio svjestan obrade i provjerio njezinu zakonitost.

49. Važno je istaknuti da se načelo transparentnosti iz Opće uredbe o zaštiti podataka ne mora ostvarivati isključivo putem jezične komunikacije (pisane ili usmene). Općom uredbom o zaštiti podataka predviđa se primjena alata za vizualizaciju (navodeći konkretno ikone, mehanizme certificiranja te pečate i oznake za zaštitu podataka) ako je to prikladno. U uvodnoj izjavi 58.⁴⁶ navodi se da je dostupnost informacija namijenjenih javnosti ili ispitanicima osobito važna u internetskom okruženju⁴⁷.

Ikone

50. U uvodnoj izjavi 60. predviđa se pružanje informacija ispitanicima „u kombinaciji” sa standardiziranim ikonama, čime se omogućuje višeslojni pristup. Međutim, upotrebom ikona ne bi se smjele zamijeniti informacije koje su potrebne za ostvarivanje prava ispitanika niti bi se ikone trebale upotrebljavati kao zamjena za usklađenost s obvezama voditelja obrade podataka na temelju članaka 13. i 14. U članku 12. stavku 7. predviđa se upotreba tih ikona i navodi se sljedeće:

„Informacije koje treba pružiti ispitanicima u skladu s člancima 13. i 14. mogu se pružiti u kombinaciji sa standardiziranim ikonama kako bi se na lako vidljiv, razumljiv i jasno čitljiv način pružio smislen pregled namjeravane obrade. Ako su ikone prikazane elektroničkim putem, one moraju biti strojno čitljive.”

51. Budući da se u članku 12. stavku 7. navodi da „[a]ko su ikone prikazane elektroničkim putem, one moraju biti strojno čitljive”, to upućuje na moguće situacije u kojima ikone nisu prikazane elektroničkim putem⁴⁸, primjerice, ikone na papirnatu dokumentaciju, uređajima za internet stvari (IoT) ili pakiranjima uređaja za IoT, obavijestima na javnim mjestima o praćenju Wi-Fi signala, QR kodovima ili obavijestima o snimanju nadzornim kamerama.
52. Jasno je da je svrha upotrebe ikona povećanje transparentnosti za ispitanike tako da se potencijalno smanji potreba za prikazivanjem ispitaniku velike količine pisanih informacija. Međutim, korisnost ikona za učinkovito prenošenje informacija ispitanicima koje se zahtijevaju na temelju članaka 13. i 14. ovisi o standardizaciji simbola/slika koje se trebaju

⁴⁶ „Takva bi se informacija mogla dati i u elektroničkom obliku, na primjer na internetskim stranicama, kada je namijenjena javnosti. To je osobito bitno u situacijama u kojima zbog velikog broja sudionika i tehnološke složenosti prakse ispitaniku nije lako prepoznati i razumjeti prikupljaju li se osobni podaci o njemu, tko ih prikuplja i u koju svrhu, kao u slučaju internetskog oglašavanja.”

⁴⁷ U tom bi kontekstu voditelji obrade trebali u obzir uzeti ispitanike s oštećenjima vida (npr. one koji ne mogu razlikovati crvenu i zelenu boju).

⁴⁸ U Općoj uredbi o zaštiti podataka nema definicije pojma „strojno čitljiv”, no u uvodnoj izjavi 21. Direktive 2013/37/EU pojam „strojno čitljiv” definira se kao:

„oblik datoteke strukturiran tako da ga programska aplikacija može lako identificirati, prepoznati te iz njega izvaditi specifične podatke, uključujući pojedinačne obavijesti i njihovu unutarnju strukturu. Podaci kodirani u datotekama koje su u strojno čitljivom obliku su strojno čitljivi podaci. Strojno čitljivi oblici mogu biti otvoreni ili zaštićeni; u formalnom standardu ili ne. Za dokumente kodirane u obliku datoteke koja ograničava automatsku obradu, budući da se podaci ne mogu ili ne mogu lako iz nje izvaditi, ne bi se trebalo smatrati da su u strojno čitljivom obliku. Države članice prema potrebi bi trebale poticati uporabu otvorenih, strojno čitljivih oblika.”

općenito upotrebljavati i biti prepoznatljive u cijelom EU-u kao skraćeni oblik za određenu informaciju. U tom se smislu Općom uredbom o zaštiti podataka odgovornost za izradu kodeksa ikona dodjeljuje Komisiji, ali u konačnici Europski odbor za zaštitu podataka može, na zahtjev Komisije ili na vlastitu inicijativu, Komisiji dati mišljenje o tim ikonama⁴⁹. Radna skupina iz članka 29. priznaje, u skladu s uvodnom izjavom 166., da bi se kodeks ikona trebao izraditi u skladu s pristupom koji se temelji na dokazima, a prije bilo kakve standardizacije bit će potrebno provesti opsežna istraživanja u suradnji s industrijom i širom javnošću o učinkovitosti ikona u tom kontekstu.

Mehanizmi certificiranja, pečati i oznake

53. Osim upotrebe standardiziranih ikona, u Općoj uredbi o zaštiti podataka (članak 42.) predviđena je i upotreba mehanizama certificiranja za zaštitu podataka te pečata i oznaka za zaštitu podataka, koji su namijenjeni voditeljima i izvršiteljima obrade podataka za potrebe dokazivanja usklađenosti s Uredbom te poboljšanju transparentnosti za ispitanike⁵⁰. Radna skupina iz članka 29. u dogledno će vrijeme izdati smjernice o mehanizmima certificiranja.

Ostvarivanje prava ispitanika

54. Na temelju zahtjeva transparentnosti za voditelje obrade podataka uvodi se trostruka obveza s obzirom na prava ispitanika iz Opće uredbe o zaštiti podataka. Na temelju tih obveza voditelji obrade moraju⁵¹:
- ispitanicima pružati informacije o njihovim pravima⁵² (kako se zahtijeva na temelju članka 13. stavka 2. točke (b) i članka 14. stavka 2. točke (c))
 - poštovati načelo transparentnosti (tj. ono koje se odnosi na kvalitetu komunikacija kako je utvrđeno u članku 12. stavku 1.) pri komunikaciji s ispitanicima s obzirom na njihova prava iz članaka od 15. do 22. i članka 34. i
 - olakšavati ostvarivanje prava ispitanika na temelju članaka od 15. do 22.
55. Zahtjevi iz Opće uredbe o zaštiti podataka s obzirom na ostvarivanje tih prava i prirodu potrebnih informacija osmišljeni su kako bi ispitanici imali *smisleni položaj* u pogledu

⁴⁹ Člankom 12. stavkom 8. predviđa se da je Komisija ovlaštena donositi delegirane akte u skladu s člankom 92. u svrhu određivanja informacija koje se prikazuju ikonama te informacija za utvrđivanje standardiziranih ikona. U uvodnoj izjavi 166. (koja se općenito odnosi na delegirane akte Komisije) daju se upute za to i predviđa se da Komisija mora provesti odgovarajuća savjetovanja tijekom svojeg pripremnog rada, uključujući i na razini stručnjaka. Međutim, i Europski odbor za zaštitu podataka (Odbor) ima važnu savjetodavnu ulogu s obzirom na standardizaciju ikona jer se u članku 70. stavku 1. točki (r) navodi da Odbor, na vlastitu inicijativu ili prema potrebi na zahtjev Komisije, daje Komisiji mišljenje o ikonama.

⁵⁰ Vidjeti upućivanje u uvodnoj izjavi 100.

⁵¹ Na temelju poglavlja „Prava ispitanika” odjeljka „Transparentnost i modaliteti” Opće uredbe o zaštiti podataka (poglavlje III. odjeljak 1., to jest članak 12.)

⁵² Pristup, ispravak, brisanje, ograničavanje obrade, ulaganje prigovora na obradu, prenosivost.

traženja svojih prava i kako bi im voditelji obrade podataka bili odgovorni za obradu njihovih osobnih podataka. U uvodnoj izjavi 59. naglašava se da bi „[t]rebalo [...] predvidjeti modalitete kojima se olakšava ostvarivanje prava ispitanika” i da bi voditelji obrade podataka trebali i „pružiti sredstva za elektroničku predaju zahtjeva, osobito ako se osobni podaci obrađuju elektronički”. Modalitet koji voditelj obrade podataka pruža ispitanicima radi ostvarivanja njihovih prava trebao bi odgovarati kontekstu i prirodi odnosa i interakcija između voditelja obrade i ispitanika. Stoga bi voditelj obrade podataka mogao htjeti pružiti jedan ili nekoliko različitih modaliteta za ostvarivanje prava koji su odraz različitih načina interakcije ispitanika i voditelja obrade podataka.

Primjer

Pružatelj zdravstvenih usluga upotrebljava elektronički obrazac na svojim internetskim stranicama i papirnatu obrazac na prijemnom šalteru u svojim klinikama radi olakšavanja internetskog i osobnog podnošenja zahtjeva za pristup osobnim podacima. Iako pruža te modalitete, pružatelj zdravstvenih usluga prihvaća i zahtjeve za pristup koji su podneseni na druge načine (primjerice, pismom ili e-poštom) te osigurava namjensku kontaktnu točku (kojoj se može pristupiti e-poštom i telefonom) kako bi pomogao ispitanicima u ostvarivanju njihovih prava.

Iznimke od obveze pružanja informacija

Iznimke iz članka 13.

56. Jedina iznimka od obveza voditelja obrade podataka iz članka 13. u slučaju u kojem je voditelj obrade osobne podatke prikupljao izravno od ispitanika postoji „ako i u onoj mjeri u kojoj ispitanik već raspolaže informacijama”⁵³. Na temelju načela odgovornosti zahtijeva se da voditelji obrade podataka dokažu (i dokumentiraju) koje informacije ispitanik već ima i kako ih je i kada primio te da u pogledu tih informacija od tada nije bilo promjena zbog kojih bi one bile zastarjele. Nadalje, iz upotrebe izraza „u mjeri u kojoj” u članku 13. stavku 4. jasno je da čak i ako su ispitaniku prethodno pružene određene kategorije informacija s popisa informacija utvrđenih u članku 13., voditelj obrade podataka i dalje je obavezan dopuniti te informacije kako bi osigurao da ispitanik ima potpuni skup informacija navedenih u članku 13. stavcima 1. i 2. U nastavku se navodi primjer najbolje prakse koji se odnosi na ograničeni način na koji bi trebalo tumačiti iznimku iz članka 13. stavka 4.

Primjer

Pojedinac se registrira za internetsku uslugu e-pošte i u trenutku registracije primi sve informacije koje se zahtijevaju na temelju članka 13. stavaka 1. i 2. Nakon šest mjeseci

⁵³ Članak 13 stavak 4.

ispitanik aktivira povezanu funkciju slanja izravnih poruka preko pružatelja usluge e-pošte i u tu svrhu ostavi svoj broj mobilnog telefona. Pružatelj usluge daje ispitaniku određene informacije iz članka 13. stavaka 1. i 2. o obradi telefonskog broja (npr. informacije o svrhama i pravnoj osnovi obrade, primateljima, razdoblju pohranjivanja podataka), no ne pruža mu ostale informacije koje je pojedinac već dobio prije šest mjeseci i koje se od tada nisu promijenile (npr. informacije o identitetu voditelja obrade i službenika za zaštitu podataka i njihove kontaktne podatke, informacije o pravima ispitanika i pravu na podnošenje pritužbi odgovarajućem nadzornom tijelu). Međutim, u skladu s najboljom praksom, ispitaniku bi se trebao ponovo pružiti cijeli skup informacija, no pritom bi ispitanik isto tako trebao moći lako razlikovati nove informacije od starih. Nova obrada za potrebe usluge slanja izravnih poruka mogla bi ispitanika potaknuti da zatraži ostvarivanje prava na koje je možda zaboravio, s obzirom na to da je s njime bio upoznat prije šest mjeseci. Ponovnim pružanjem svih informacija ispitaniku se olakšava da i dalje bude dobro upoznat s načinom korištenja svojih podataka i sa svojim pravima.

Iznimke iz članka 14.

57. U članku 14. utvrđen je mnogo širi niz iznimaka od obveze voditelja obrade podataka da pruža informacija ako osobni podaci nisu dobiveni od ispitanika. Kao opće pravilo, te bi se iznimke trebale tumačiti i primjenjivati restriktivno. Osim okolnosti u kojima ispitanik već posjeduje predmetne informacije (članak 14. stavak 5. točka (a)), u članku 14. stavku 5. dopuštaju se i sljedeće iznimke:
- ako je pružanje tih informacija nemoguće ili bi zahtijevalo nerazmjerne napore, posebno za obrade u svrhe arhiviranja u javnom interesu, u svrhe znanstvenog ili povijesnog istraživanja ili u statističke svrhe, ili ako bi se njime onemogućilo ili ozbiljno ugrozilo ostvarivanje ciljeva obrade
 - ako voditelj obrade podataka podliježe zahtjevu iz nacionalnog prava ili prava EU-a o prikupljanju ili otkrivanju predmetnih osobnih podataka i ako to pravo predviđa odgovarajuće mjere zaštite legitimnih interesa ispitanika ili
 - ako osobni podaci moraju ostati povjerljivi u skladu s obvezom čuvanja profesionalne tajne (uključujući zakonsku obvezu čuvanja tajne) koja je uređena nacionalnim pravom ili pravom EU-a.

Pružanje informacija je nemoguće, nerazmjerni naponi i ozbiljno ugrožavanje ostvarivanja ciljeva

58. U članku 14. stavku 5. točki (b) predviđene su tri posebne situacije u kojima ne postoji obveza pružanja informacija utvrđena u članku 14. stavicama 1., 2. i 4.:
- (i) ako je pružanje informacija nemoguće (posebno za obrade u svrhe arhiviranja i znanstvenog/povijesnog istraživanja ili u statističke svrhe)

- (ii) ako bi pružanje informacija zahtijevalo nerazmjerne napore (posebno za obrade u svrhe arhiviranja i znanstvenog/povijesnog istraživanja ili u statističke svrhe) ili
- (iii) ako bi se pružanjem informacija koje se zahtijevaju na temelju članka 14. stavka 1. onemogućilo ili ozbiljno ugrozilo ostvarivanje ciljeva obrade.

„Pružanje je nemoguće“

59. Situacija u kojoj je, u skladu s člankom 14. stavkom 5. točkom (b), „nemoguće pružiti“ informacije situacija je koja ili postoji ili ne postoji jer je nešto ili nemoguće ili nije nemoguće, tj. nemogućnost nije moguće stupnjevati. Stoga voditelj obrade podataka, ako se poziva na ovo izuzeće, mora dokazati čimbenike koji ga stvarno *spriječavaju* u pružanju predmetnih informacija ispitanicima. Ako nakon proteka određenog vremena čimbenici koji su prouzročili „nemogućnost“ prestanu postojati te pružanje predmetnih informacija ispitanicima postane moguće, tada bi voditelj obrade podataka trebao odmah pružiti te informacije. U praksi će biti jako malo situacija u kojima će voditelj obrade podataka moći dokazati da je stvarno nemoguće pružiti predmetne informacije ispitanicima. To se pokazuje u sljedećem primjeru.

Primjer

Ispitanik se registrira za internetsku uslugu pretplate koja se plaća naknadno. Nakon registracije, voditelj obrade podataka od agencije za provjeru kreditne sposobnosti dobiva podatke o kreditnoj sposobnosti ispitanika radi odlučivanja o tome hoće li mu pružiti predmetnu uslugu. Na temelju svojeg protokola voditelj obrade mora ispitanike obavijestiti o prikupljanju tih podataka o kreditnoj sposobnosti u roku od tri dana od trenutka prikupljanja podataka, u skladu s člankom 14. stavkom 3. točkom (a). Međutim, adresa i telefonski broj ispitanika nisu registrirani u javnim registrima (ispitanik zapravo živi u inozemstvu). Ispitanik pri registraciji usluge nije ostavio adresu e-pošte ili je adresa e-pošte neispravna. Voditelj obrade utvrđuje da ne postoji način kojim bi izravno stupio u kontakt s predmetnim ispitanikom. Međutim, u ovom slučaju voditelj obrade može informacije o prikupljanju podataka o kreditnoj sposobnosti pružiti ispitaniku na svojim internetskim stranicama prije registracije. U tom slučaju ne bi bilo nemoguće pružiti informacije u skladu s člankom 14.

Nemogućnost pružanja izvora podataka

60. U uvodnoj izjavi 61. navodi se sljedeće: „Ako se izvor osobnih podataka ne može dati ispitaniku jer su upotrebljavani razni izvori, trebalo bi dati opće informacije“. Ukidanje zahtjeva u pogledu pružanja informacija ispitanicima o izvoru njihovih osobnih podataka primjenjuje se samo ako te informacije nije moguće pružiti zbog toga što se različiti osobni podaci koji se odnose na istog ispitanika ne mogu pripisati nekom konkretnom izvoru. Primjerice, sama činjenica da je voditelj obrade podataka bazu podataka s osobnim podacima više ispitanika izradio upotrebom više izvora podataka nije dovoljna za ukidanje tog zahtjeva ako je moguće (iako to voditelju obrade predstavlja gubitak vremena ili

opterećenje) utvrditi izvor iz kojeg su dobiveni osobni podaci pojedinačnih ispitanika. S obzirom na zahtjeve za tehničku i integriranu zaštitu podataka⁵⁴, mehanizmi transparentnosti trebali bi se ugraditi u sustave obrade na samom početku tako da se svi izvori osobnih podataka koje je organizacija primila mogu pratiti i da se njihov izvor može utvrditi u bilo kojem trenutku ciklusa obrade podataka (vidjeti prethodno navedeno u točki 43.).

„Nerazmjerni napor“

61. U skladu s člankom 14. stavkom 5. točkom (b), kao i u situaciji u kojoj je pružanje informacija „nemoguće“, moguća je i situacija u kojoj se zahtijeva „nerazmjerni napor“ posebno za obrade „u svrhe arhiviranja u javnom interesu, u svrhe znanstvenog ili povijesnog istraživanja ili u statističke svrhe, podložno zaštitnim mjerama iz članka 89. stavka 1“. U uvodnoj izjavi 62. isto se upućuje na te ciljeve kao slučajeve u kojima bi pružanje informacija ispitaniku zahtijevalo nerazmjerni napor te se navodi da bi u tom smislu trebalo razmotriti broj ispitanika, starost podataka i bilo koje druge donesene prikladne zaštitne mjere. S obzirom na naglasak koji je u uvodnoj izjavi 62. i članku 14. stavku 5. točki (b) stavljen na svrhe arhiviranja i istraživanja te statističke svrhe s obzirom na primjenu tog izuzeća, Radna skupina iz članka 29. smatra da se voditelji obrade podataka koji osobne podatke ne obrađuju u svrhe arhiviranja u javnom interesu, u svrhe znanstvenog ili povijesnog istraživanja ili u statističke svrhe ne bi trebali *rutinski* pozivati na tu iznimku. Radna skupina iz članka 29. ističe činjenicu da se, ako se te svrhe nastoje ostvariti, i dalje moraju poštovati uvjeti utvrđeni u članku 89. stavku 1., a pružanje tih informacija mora predstavljati nerazmjerni napor.
62. U utvrđivanju što može predstavljati nemogućnost ili nerazmjerni napor u skladu s člankom 14. stavkom 5. točkom (b) važno je da ne postoje nikakva usporediva izuzeća na temelju članka 13. (ako se osobni podaci prikupljaju od ispitanika). Jedina je razlika između situacije iz članka 13. i situacije iz članka 14. to što se u potonjoj situaciji osobni podaci ne prikupljaju od ispitanika. Iz toga proizlazi da se nemogućnost ili nerazmjerni napor obično pojavljuje na temelju okolnosti koje nisu primjenjive ako se osobni podaci prikupljaju od ispitanika. Drugim riječima, nemogućnost ili nerazmjerni napor moraju biti izravno povezani s činjenicom da osobni podaci nisu dobiveni od ispitanika.

Primjer

Velika gradska bolnica zahtijeva da svi pacijenti koji se primaju na dnevno ili dugotrajnije liječenje i preglede ispune obrazac s informacijama o pacijentu u kojemu se traže pojedinosti o dva najbliža člana obitelji (ispitanici). S obzirom na vrlo velik broj pacijenata koji svakodnevno prolaze kroz bolnicu, od bolnice bi se zahtijevao nerazmjerni napor za pružanje informacija iz članka 14. svim osobama koje su navedene kao najbliži članovi obitelji na obrascima koje pacijenti ispunjavaju svaki dan.

⁵⁴ Članak 25.

63. Prethodno navedeni čimbenici iz uvodne izjave 62. (broj ispitanika, starost podataka i bilo koje druge donesene prikladne zaštitne mjere) mogu ukazivati na vrste problema koji pridonose tome da bi voditelj obrade podataka morao uložiti nerazmjerni napor kako bi obavijestio ispitanika o odgovarajućim informacijama iz članka 14.

Primjer

Povjesničari koji istražuju podrijetlo osoba na temelju prezimena neizravno dobiju veliki skup podataka koji se odnose na 20 000 ispitanika. Međutim, taj skup podataka prikupljen je prije 50 godina, od tada nije bio ažuriran i ne sadržava nikakve kontaktne podatke. Uzimajući u obzir veličinu baze podataka i osobito starost podataka, bio bi potreban nerazmjerni napor kako bi istraživači ušli u trag pojedinačnim ispitanicima radi pružanja informacija iz članka 14.

64. Ako se voditelj obrade podataka želi pozvati na iznimku iz članka 14. stavka 5. točke (b) na temelju toga da bi pružanje informacija zahtijevalo nerazmjerni napor, voditelj obrade trebao bi provesti test ravnoteže kako bi procijenio napor koji se od njega zahtijeva za pružanje informacija ispitaniku u odnosu na utjecaj i učinke na ispitanika ako mu se ne bi pružile te informacije. Voditelj obrade podataka trebao bi dokumentirati tu procjenu u skladu s obvezama odgovornosti. U tom slučaju, u članku 14. stavku 5. točki (b) utvrđeno je da voditelj obrade mora poduzeti odgovarajuće mjere zaštite prava, sloboda i legitimnih interesa ispitanika. To se jednako primjenjuje ako voditelj obrade utvrdi da je pružanje informacija nemoguće ili bi vjerojatno onemogućilo ili ozbiljno ugrozilo ostvarivanje ciljeva predmetne obrade. U članku 14. stavku 5. točki (b) utvrđena je odgovarajuća mjera koju voditelji obrade uvijek moraju poduzeti, a to je stavljanje informacija na raspolaganje javnosti. Voditelj obrade može to učiniti na niz načina, primjerice, stavljanjem tih informacija na svoje internetske stranice ili proaktivnim oglašavanjem tih informacija u novinama ili na plakatima u svojim poslovnim prostorima. Ostale odgovarajuće mjere, uz stavljanje informacija na raspolaganje javnosti, ovisit će o okolnostima obrade, no one mogu uključivati: provođenje procjene učinka na zaštitu podataka, primjenu tehnika pseudonimizacije na predmetne podatke, smanjenje količine prikupljenih podataka i razdoblja pohrane podataka te provođenje tehničkih i organizacijskih mjera radi osiguravanja visoke razine zaštite. Nadalje, mogu postojati situacije u kojima voditelj obrade podataka obrađuje osobne podatke kod kojih nije potrebna identifikacija ispitanika (primjerice, pseudonimizirani podaci). U takvim bi slučajevima mogao biti relevantan i članak 11. stavak 1. jer se u njemu navodi da voditelj obrade nije obavezan zadržavati, stjecati ili obrađivati dodatne informacije radi identificiranja ispitanika samo u svrhu poštovanja Opće uredbe o zaštiti podataka.

Ozbiljno ugrožavanje ostvarivanja ciljeva

65. Posljednja situacija obuhvaćena člankom 14. stavkom 5. točkom (b) ona je u kojoj bi voditelj obrade podataka pružanjem ispitaniku informacija iz članka 14. stavka 1. vjerojatno onemogućio ili ozbiljno ugrozio ostvarivanje ciljeva obrade. Da bi se pozvali na tu iznimku,

voditelji obrade podataka moraju dokazati da bi se samim pružanjem informacija utvrđenih u članku 14. stavku 1. ciljevi obrade učinili bespredmetnima. Pritom je važno imati na umu da pozivanje na taj aspekt članka 14. stavka 5. točke (b) pretpostavlja da se obradom podataka ispunjavaju sva načela utvrđena u članku 5. i da je, što je najvažnije, obrada podataka poštena i da ima pravnu osnovu.

Primjer

Banka A na temelju zakonodavstva o sprečavanju pranja novca podliježe obveznom zahtjevu za prijavljivanje sumnjivih aktivnosti povezanih s računima u toj banci odgovarajućem financijskom tijelu za izvršavanje zakonodavstva. Banka A primi informaciju od banke B (iz druge države članice) da joj je vlasnik računa naložio da prenese novac na drugi račun u banci A koji se čini sumnjivim. Banka A te podatke o vlasniku računa u toj banci i sumnjivim aktivnostima prenese odgovarajućem financijskom tijelu za izvršavanje zakonodavstva. Kada bi banka prijaviteljica vlasniku računa „dojavila” da bi mogao biti predmetom regulatornih istraga to bi, na temelju predmetnog zakonodavstva o sprečavanju pranja novca, bilo kazneno djelo. U toj se situaciji primjenjuje članak 14. stavak 5. točka (b) jer bi se pružanjem ispitaniku (vlasniku računa u banci A) informacija iz članka 14. o obradi osobnih podataka vlasnika računa koji su primljeni od banke B ozbiljno ugrozilo ostvarivanje ciljeva zakonodavstva, koji uključuju sprečavanje „dojava”. Međutim, svim vlasnicima računa u banci A pri otvaranju računa trebale bi se pružiti opće informacije o mogućnosti obrade njihovih osobnih podataka u svrhe sprečavanja pranja novca.

Dobivanje ili otkrivanje podataka izrijekom je propisano pravom

66. Člankom 14. stavkom 5. točkom (c) dopušta se ukidanje zahtjeva u pogledu informacija iz članka 14. stavaka 1., 2. i 4. u mjeri u kojoj je dobivanje ili otkrivanje osobnih podataka „izrijekom [...] propisano pravom Unije ili pravom države članice kojem podliježe voditelj obrade”. Uvjet je za to izuzeće da su predmetnim pravom predviđene „odgovarajuće mjere zaštite legitimnih interesa ispitanika”. U tom se pravu mora izravno upućivati na voditelja obrade podataka te bi predmetno dobivanje ili otkrivanje podataka trebalo biti obvezno za voditelja obrade podataka. U skladu s time, voditelj obrade podataka mora moći dokazati kako se predmetno pravo na njega primjenjuje i kako se njime zahtijeva da dobije ili otkrije predmetne osobne podatke. Iako pravo Unije ili države članice mora biti takvo da se njime predviđaju „odgovarajuće mjere zaštite legitimnih interesa ispitanika”, voditelj obrade podataka trebao bi osigurati (i moći dokazati) da je njegovo dobivanje ili otkrivanje osobnih podataka u skladu s tim mjerama. Nadalje, voditelj obrade podataka trebao bi ispitanicima jasno dati na znanje da on osobne podatke dobiva ili otkriva u skladu s predmetnim pravom, osim ako postoji pravna zabrana kojom se voditelja obrade podataka u tome sprječava. To je u skladu s uvodnom izjavom 41. Opće uredbe o zaštiti podataka u kojoj se navodi da bi pravna osnova ili zakonodavna mjera trebala biti jasna i precizna, a njezina primjena trebala bi biti predvidljiva osobama na koje se primjenjuje u skladu sa sudskom praksom Suda EU-a

i Europskog suda za ljudska prava. Međutim, članak 14. stavak 5. točka (c) neće se primjenjivati ako je voditelj obrade podataka obavezan dobiti podatke *izravno od ispitanika* te će se u tom slučaju primjenjivati članak 13. U tom slučaju, jedino izuzeće na temelju Opće uredbe o zaštiti podataka, kojim se voditelj obrade izuzima od pružanja ispitaniku informacija o obradi, bit će ono na temelju članka 13. stavka 4. (tj. ako i u onoj mjeri u kojoj ispitanik već raspolaže informacijama). Međutim, kako se navodi u točki 68. u nastavku, države članice na nacionalnoj razini mogu donositi i propise, u skladu s člankom 23., o daljnjim posebnim ograničenjima prava na transparentnost na temelju članka 12. i prava na informacije na temelju članka 13. i 14.

Primjer

Porezno tijelo podliježe obveznom zahtjevu na temelju nacionalnog prava da od poslodavaca dobije pojedinosti o plaćama njihovih zaposlenika. Ti osobni podaci ne dobivaju se od ispitanika pa stoga porezno tijelo podliježe zahtjevima iz članka 14. Budući da je dobivanje osobnih podataka koje porezno tijelo dobiva od poslodavaca izrijeком propisano pravom, zahtjevi u pogledu informacija iz članka 14. u tom se slučaju ne primjenjuju na to porezno tijelo.

Povjerljivost na temelju obveze čuvanja tajne

67. Člankom 14. stavkom 5. točkom (d) predviđa se izuzeće od zahtjeva u pogledu informacija koje pružaju voditelji obrade podataka ako osobni podaci „moraju ostati povjerljivi u skladu s obvezom čuvanja profesionalne tajne koju uređuje pravo Unije ili pravo države članice, uključujući obvezu čuvanja tajne koja se navodi u statutu“. Ako se voditelj obrade podataka želi pozvati na to izuzeće, on mora moći dokazati da je primjereno utvrdio postojanje tog izuzeća i pokazati kako je obveza čuvanja profesionalne tajne izravno upućena voditelju obrade podataka na način da se voditelju obrade podataka zabranjuje pružanje ispitaniku svih informacija utvrđenih u članku 14. stavcima 1., 2. i 4.

Primjer

Zdravstveni djelatnik (voditelj obrade podataka) pod obvezom je čuvanja profesionalne tajne s obzirom na zdravstvene informacije svojih pacijenata. Pacijent (s obzirom na kojeg se primjenjuje obveza čuvanja profesionalne tajne) pruži zdravstvenom djelatniku informacije o svojem zdravlju koje se odnose na genetski uvjetovano oboljenje koje ima i niz njegovih bliskih rođaka. Pacijent zdravstvenom djelatniku pruži i određene osobne podatke o svojim rođacima (ispitanicima) koji imaju isto oboljenje. Od zdravstvenog se djelatnika ne zahtijeva da tim rođacima pruži informacije iz članka 14. jer se primjenjuje izuzeće iz članka 14. stavka 5. točke (d). Ako bi zdravstveni djelatnik tim rođacima pružio informacije iz članka 14., prekršio bi obvezu čuvanja profesionalne tajne koju ima prema svojem pacijentu.

Ograničenja prava ispitanika

68. Člankom 23. predviđa se da države članice (ili EU) mogu donositi propise o daljnjim ograničenjima opsega prava ispitanika s obzirom na transparentnost i materijalna prava ispitanika⁵⁵ ako se tim mjerama poštuje bit temeljnih prava i sloboda i ako su one nužne i razmjerne mjere za zaštitu jednog od deset ciljeva, ili više njih, utvrđenih u članku 23. stavku 1. točkama od (a) do (j). Ako se tim nacionalnim mjerama smanjuju posebna prava ispitanika ili opće obveze transparentnosti koje bi se inače primjenjivale na voditelje obrade podataka na temelju Opće uredbe o zaštiti podataka, voditelji obrade podataka trebali bi moći dokazati kako se te nacionalne odredbe primjenjuju na njih. Kako je utvrđen u članku 23. stavku 2. točki (h), zakonodavna mjera mora sadržavati odredbu o pravu ispitanika da bude obaviješten o ograničenju svojih prava, osim ako to obavješćivanje može biti štetno za svrhu tog ograničenja. U skladu s time i u skladu s načelom poštenosti, voditelj obrade podataka trebao bi obavijestiti i ispitanike da se poziva (ili će se, u slučaju ostvarivanja prava određenog ispitanika, pozivati) na *nacionalno zakonodavno ograničenje* ostvarivanja prava ispitanika ili obveze transparentnosti, osim ako bi to bilo štetno za svrhu tog zakonodavnog ograničenja. Stoga se na temelju transparentnosti zahtijeva da voditelji obrade podataka ispitanicima unaprijed pruže odgovarajuće informacije o njihovim pravima i svim posebnim ograničenjima tih prava na koje će se voditelj obrade možda htjeti pozvati tako da ispitanici ne budu iznenađeni navodnim ograničenjem određenog prava kada ga kasnije pokušaju ostvariti protiv voditelja obrade. S obzirom na pseudonimizaciju i smanjenje količine podataka, i u onoj mjeri u kojoj voditelji obrade podataka mogu tvrditi da se pozivaju na članak 11. Opće uredbe o zaštiti podataka, Radna skupina iz članka 29. prethodno je u Mišljenju 3/2017⁵⁶ potvrdila da bi članak 11. Opće uredbe o zaštiti podataka trebalo tumačiti kao način da se količina podataka uistinu smanji, ali tako da se ispitanicima ne oteža ostvarivanje njihovih prava, te da se ostvarivanje prava ispitanika mora omogućiti s pomoću dodatnih informacija koje pruža ispitanik.
69. Osim toga, u članku 85. zahtijeva se da države članice zakonom usklađuju zaštitu osobnih podataka s pravom na slobodu izražavanja i informiranja. Time se, među ostalim, zahtijeva da države članice predvide odgovarajuća izuzeća ili odstupanja od određenih odredbi Opće uredbe o zaštiti podataka (uključujući od zahtjeva za transparentnost iz članaka od 12. do 14.) za obrade provedene u svrhe novinarskog, akademskog, umjetničkog ili književnog izražavanja, ako su ona potrebna kako bi se uskladila ta dva prava.

Transparentnost i povrede podataka

70. Radna skupina iz članka 29. izradila je posebne Smjernice o povredama podataka⁵⁷, ali za potrebe ovih Smjernica u okviru obveza voditelja obrade podataka s obzirom na

⁵⁵ Kako je utvrđeno u člancima od 12. do 22. i u članku 34. te u članku 5. u onoj mjeri u kojoj se njegove odredbe odnose na prava i obveze predviđene u člancima od 12. do 22.

⁵⁶ Mišljenje 03/2017 o obradi osobnih podataka u kontekstu kooperativnih inteligentnih prometnih sustava (C-ITS) – vidjeti točku 4.2.

⁵⁷ Smjernice o obavješćivanju o povredi osobnih podataka na temelju Uredbe 2016/679, WP 250.

obavješćivanje ispitanika o povredama podataka moraju se u potpunosti uzeti u obzir zahtjevi transparentnosti utvrđeni u članku 12⁵⁸. Pri obavješćivanju o povredi podataka moraju se ispuniti isti zahtjevi, koji su prethodno u tekstu podrobno prikazani (osobito u pogledu upotrebe jasnog i jednostavnog jezika), koji se primjenjuju na svu ostalu komunikaciju s ispitanikom s obzirom na njegova prava ili u vezi s prenošenjem informacija iz članaka 13. i 14.

⁵⁸ To se jasno daje na znanje u članku 12. stavku 1. u kojemu se posebno upućuje na „...sve komunikacije iz članaka od 15. do 22. i članka 34. u vezi s obradom...” [naknadno istaknuto].

Prilog

Informacije koje se moraju pružiti ispitaniku na temelju članka 13. ili članka 14.

Vrste informacija koje se zahtijevaju	Relevantni članak (ako su osobni podaci prikupljeni izravno od ispitanika)	Relevantni članak (ako osobni podaci nisu dobiveni od ispitanika)	Primjedbe Radne skupine iz članka 29. o zahtjevu u pogledu informacija
Identitet i kontaktni podaci voditelja obrade i, ako je primjenjivo, njegova predstavnika ⁵⁹	Članak 13. stavak 1. točka (a)	Članak 14. stavak 1. točka (a)	S pomoću tih informacija trebala bi se omogućiti jednostavna identifikacija voditelja obrade podataka i, po mogućnosti, različiti oblici komunikacije s njime (npr. telefonski broj, adresa e-pošte, poštanska adresa itd.)
Kontaktni podaci službenika za zaštitu podataka, ako je primjenjivo	Članak 13. stavak 1. točka (b)	Članak 14. stavak 1. točka (b)	Vidjeti Smjernice Radne skupine iz članka 29. o službenicima za zaštitu podataka ⁶⁰
Svrhe obrade i pravna osnova za obradu	Članak 13. stavak 1. točka (c)	Članak 14. stavak 1. točka (c)	Uz utvrđivanje svrha obrade radi kojih se osobni podaci upotrebljavaju, mora se navesti odgovarajuća pravna osnova na koju se poziva na temelju članka 6. U slučaju posebnih kategorija osobnih podataka, trebalo bi utvrditi relevantnu odredbu iz članka 9. (i, prema potrebi, primjenjivo pravo Unije ili države članice na temelju kojeg se podaci obrađuju). Ako se, u skladu s člankom 10., obrađuju osobni podaci koji se

⁵⁹ Kako je definirano u članku 4. točki 17. Opće uredbe o zaštiti podataka (i kako se navodi u uvodnoj izjavi 80.), „predstavnik” znači fizička ili pravna osoba s poslovnim nastanom u Uniji koju je voditelj obrade ili izvršitelj obrade imenovao pisanim putem u skladu s člankom 27., a koja predstavlja voditelja obrade ili izvršitelja obrade u pogledu njihovih obveza na temelju Opće uredbe o zaštiti podataka. Ta se obveza primjenjuje ako, u skladu s člankom 3. stavkom 2., voditelj obrade ili izvršitelj obrade bez poslovnog nastana u EU-u obrađuje osobne podatke ispitanika iz EU-a, a ta se obrada odnosi na ponudu robe ili usluga ispitanicima u EU-u ili na praćenje njihova ponašanja.

⁶⁰ Smjernice o službenicima za zaštitu podataka, WP243 rev.01, zadnje revidirane i donesene 5. travnja 2017.

			odnose na kaznene osude i kaznena djela ili povezane sigurnosne mjere na temelju članka 6. stavka 1., trebalo bi prema potrebi utvrditi relevantno pravo Unije ili države članice na temelju kojeg se provodi obrada.
Ako pravnu osnovu za obradu čine legitimni interesi (članak 6. stavak 1. točka (f)), legitimni interesi koje voditelj obrade podataka ili treća strana nastoje ostvariti	Članak 13. stavak 1. točka (d)	Članak 14. stavak 2. točka (b)	Predmetni posebni interes mora se utvrditi u korist ispitanika. U skladu s najboljom praksom, voditelj obrade može ispitaniku pružiti i informacije iz <i>testa ravnoteže</i> , koji se mora provesti prije svakog prikupljanja osobnih podataka ispitanika, kako bi se omogućilo pozivanje na članak 6. stavak 1. točku (f) kao zakonitu osnovu za obradu. Kako bi se izbjeglo umaranje zbog prekomjernih informacija, to se može uključiti u slojevitu izjavu/obavijest o privatnosti (vidjeti točku 35.) U svakom slučaju, Radna skupina iz članka 29. smatra da bi se u informacijama ispitaniku trebalo jasno dati do znanja da ispitanik na zahtjev može dobiti informacije o testu ravnoteže. To je bitno za stvarnu transparentnost ako ispitanici sumnjaju u to je li test ravnoteže pošteno proveden ili ako žele podnijeti pritužbu nadzornom tijelu.
Kategorije predmetnih osobnih podataka	Nije potrebno	Članak 14. stavak 1. točka (d)	Te se informacije zahtijevaju u scenariju iz članka 14. jer osobni podaci nisu dobiveni od ispitanika, koji stoga nije svjestan kategorija svojih osobnih podataka koje je voditelj obrade podataka dobio.

Primatelji ⁶¹ (ili kategorije primatelja) osobnih podataka	Članak 13. stavak 1. točka (e)	Članak 14. stavak 1. točka (e)	Pojam „primatelj” definiran je u članku 4. točki 9. kao „fizička ili pravna osoba, tijelo javne vlasti, agencija ili drugo tijelo kojem se otkrivaju osobni podaci, neovisno o tome je li on treća strana” [naknadno istaknuto]. Prema tome, primatelj ne mora biti treća strana. Stoga, su pojmom „primatelj” obuhvaćeni ostali voditelji, zajednički voditelji i izvršitelji obrade podataka kojima su podaci preneseni ili otkriveni te bi informacije o tim primateljima trebalo pružati uz informacije o primateljima koji su treća strana. Moraju se navesti stvarni (imenovani) primatelji osobnih podataka ili kategorije primatelja. U skladu s načelom poštenosti, voditelji obrade moraju pružiti informacije o primateljima koje imaju najviše smisla za ispitanike. U praksi će to općenito biti imenovani primatelji kako bi ispitanici točno znali tko ima njihove osobne podatke. Ako se voditelji obrade odluče na pružanje informacija o kategorijama primatelja, te bi informacije trebale biti što konkretnije tako da se u njima navede vrsta primatelja (tj. upućivanjem na aktivnosti koje provodi), industrija, sektor i podsektor te lokacija primatelja.
Pojedinosti o prijenosima u treće zemlje, činjenice o istima i pojedinosti o	Članak 13. stavak 1. točka (f)	Članak 14. stavak 1. točka (f)	Trebalo bi utvrditi relevantni članak Opće uredbe o zaštiti podataka na temelju kojeg je

⁶¹ Kako je definirano člankom 4. točkom 9. Opće uredbe o zaštiti podataka i kako se navodi u uvodnoj izjavi 31.

relevantnim zaštitnim mjerama ⁶² (uključujući o postojanju ili nepostojanju odluke Komisije o primjerenosti ⁶³) i načini pribavljanja njihova primjerka ili mjesta na kojima su stavljene na raspolaganje			dozvoljen prijenos i odgovarajući mehanizam (npr. odluka o primjerenosti iz članka 45. / obvezujuća korporativna pravila iz članka 47. / standardne klauzule o zaštiti podataka iz članka 46. stavka 2. / odstupanja i zaštitne mjere iz članka 49. itd.). Trebalo bi navesti i informacije o tome gdje je i kako moguće pristupiti relevantnom dokumentu, ili ga dobiti, npr. pružanjem poveznice na mehanizam koji je korišten. U skladu s načelom poštenosti, informacije koje se pružaju o prijenosima u treće zemlje trebale bi ispitanicima biti što smislenije. To će općenito značiti da je potrebno navesti treće zemlje.
Razdoblje pohrane (ili ako to nije moguće, kriteriji koji se primjenjuju za određivanje tog razdoblja)	Članak 13. stavak 2. točka (a)	Članak 14. stavak 2. točka (a)	To je povezano sa zahtjevom u pogledu smanjenja količine podataka iz članka 5. stavka 1. točke (c) i zahtjeva u pogledu ograničavanja pohrane iz članka 5. stavka 1. točke (e). Razdoblje pohrane (ili kriteriji za njegovo određivanje) mogu biti uvjetovani čimbenicima kao što su zakonski zahtjevi ili industrijske smjernice, no oni bi se trebali formulirati tako da se ispitaniku omogući da na temelju vlastite situacije procijeni koje će biti razdoblje pohrane za određene podatke/svrhe. Nije dovoljno da voditelj obrade podataka općenito navede da će se osobni podaci čuvati onoliko koliko je

⁶² Kako su utvrđene u članku 46. stavcima 2. i 3.

⁶³ U skladu s člankom 45.

			potrebno za ostvarivanje legitimnih svrha obrade. Prema potrebi, trebala bi se propisati različita razdoblja pohrane za različite kategorije osobnih podataka i/ili različite svrhe obrade, uključujući, prema potrebi, razdoblja arhiviranja.
Prava ispitanika na: • pristup • ispravak • brisanje • ograničavanje obrade • ulaganje prigovora na obradu i • prenosivost.	Članak 13. stavak 2. točka (b)	Članak 14. stavak 2. točka (c)	Te informacije trebale bi biti specifične za scenarij obrade i uključivati sažetak o sadržaju prava, koracima koje ispitanik može poduzeti kako bi ga ostvario i svim ograničenjima prava (vidjeti prethodno navedeno u točki 68.). Posebno, ispitaniku se izričito mora skrenuti pozornost na pravo na ulaganje prigovora na obradu i to najkasnije u trenutku prve komunikacije s ispitanikom te mu se to pravo mora predstaviti jasno i odvojeno od bilo koje druge informacije ⁶⁴ . S obzirom na pravo na prenosivost, vidjeti Smjernice Radne skupine iz članka 29. o pravu na prenosivost podataka ⁶⁵ .
Ako se obrada temelji na privoli (ili izričitoj privoli), pravo da se privola u bilo kojem trenutku povuče	Članak 13. stavak 2. točka (c)	Članak 14. stavak 2. točka (d)	Te informacije trebale bi uključivati način povlačenja privole, uzimajući u obzir da bi povlačenje privole za ispitanika trebalo biti jednako jednostavno kao i njezino davanje ⁶⁶ .
Pravo na podnošenje pritužbe nadzornom tijelu	Članak 13. stavak 2. točka (d)	Članak 14. stavak 2. točka (e)	Tim informacijama trebalo bi se objasniti da, u skladu s člankom 77., ispitanik ima pravo podnijeti pritužbu nadzornom tijelu, osobito u državi članici u

⁶⁴ Članak 21. stavak 4. i uvodna izjava 70. (koja se primjenjuje u slučaju izravnog marketinga).

⁶⁵ Smjernice o pravu na prenosivost podataka, WP 242 rev.01, kako su zadnje revidirane i donesene 5. travnja 2017.

⁶⁶ Članak 7. stavak 3.

			kojoj ima uobičajeno boravište, u kojoj je njegovo radno mjesto ili mjesto navodnog kršenja Opće uredbe o zaštiti podataka.
Postoji li zakonski ili ugovorni zahtjev za pružanje informacija ili je li potrebno sklopiti ugovor ili postoji li obveza pružanja informacija i koje su moguće posljedice nepružanja informacija.	Članak 13. stavak 2. točka (e)	Nije potrebno	Primjerice, u kontekstu zapošljavanja može postojati ugovorni zahtjev za pružanje određenih informacija trenutačnom ili budućem poslodavcu. U internetskim obrascima trebalo bi jasno biti označeno koja su polja „obvezna“, koja nisu i koje su posljedice neispunjavanja obveznih polja.
Izvor osobnih podataka i, ako je primjenjivo, dolaze li iz javno dostupnog izvora	Nije potrebno	Članak 14. stavak 2. točka (f)	Trebalo bi navesti konkretan izvor podataka osim ako to nije moguće – vidjeti dodatne smjernice u točki 60. Ako konkretan izvor nije naveden, tada bi pružene informacije trebale sadržavati: prirodu izvora (tj. javni/privatni izvori) i vrste organizacije/industrije/sektora.
Postojanje automatiziranog donošenja odluka, uključujući izradu profila, i, ako je primjenjivo, smislene informacije o logici obrade te značajnim i predviđenim posljedicama te obrade za ispitanika	Članak 13. stavak 2. točka (f)	Članak 14. stavak 2. točka (g)	Vidjeti Smjernice Radne skupine iz članka 29. o automatiziranom pojedinačnom donošenju odluka i izradi profila ⁶⁷ .

⁶⁷ Smjernice o automatiziranom pojedinačnom donošenju odluka i izradi profila za potrebe Uredbe 2016/679, WP 251.